

Aure kommune
Livskraft og samarbeid

**Rådmannens forslag til
handlings- og
økonomiplan
2019 - 2022**

Storlitind

Innhold

1	INNSTILLING OM SKATTE- OG BUDSJETTVEDTAK	3
2	SAMMENDRAG	5
3	BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFI-KOSTNADER.....	10
3.1	Befolkningsutvikling - alderssammensetning	10
3.2	Folketall etter alder og kjønn	10
3.3	Demografikostnader	12
3.4	Planstrategi	12
4	ORGANISASJON	13
4.1	Administrativ organisering	13
4.2	Politisk organisering	13
4.3	Medarbeidere	14
5	ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER.....	15
5.1	Inntektsgrunnlaget	17
5.1.1	Eiendomsskatt	21
5.1.2	Avgifter og betaling for tjenester	23
5.1.3	Kalkulatoriske renter og avskrivninger	24
5.1.4	Egenkapital - fond	24
5.1.5	Finansinntekter	26
5.2	Utgiftsforutsetningene	26
5.2.1	Forutsetninger om arbeidsgiveravgift, pris- og lønnsvekst og pensjonspremie	26
5.2.2	Forutsetninger om prisvekst	28
5.2.3	Forutsetninger om kapitalutgifter	28
5.2.4	Forutsetninger om rente	28
5.2.5	Forutsetning om avdrag	28
5.2.6	Forutsetning om lånegjeld – nye låneopptak	28
5.3	Handlingsrom	29
5.3.1	Økonomiske handlingsregler og målsettinger	30
6	RÅDMANNENS FORSLAG.....	32
6.1.1	Innledning	32
6.1.2	Økonomiske utfordringer og prioriteringer	32
6.1.3	Prioriteringskriterier og strategier	34
6.2	Rådmannens forslag til driftsrammer for tjenesteenhetene	35
6.2.1	Engangstiltak innarbeidet i budsjettet	36
6.2.2	Kommunale tilskuddsordninger	37
6.3	Forslag til investeringer, finansiering og gjeldsutvikling	38
6.3.1	Netto driftsresultat	40
7	BUDSJETTRAMMER TJENESTEOMRÅDENE.....	42
7.1	Tjenesteenhet utvikling og service	42
7.2	Tjenesteenhet skole og integrering	44
7.3	Tjenesteenhet barnehage	46
7.4	Tjenesteenhet omsorg	48
7.5	Tjenesteenhet helse og familie	50
7.6	Tjenesteenhet NAV	51
7.7	Tjenesteenhet plan og drift	52
7.8	Tjenesteenhet næringsutvikling	54
8	HOVEDOVERSIKTER.....	55
8.1	Budsjettskjema 1A - Driftsbudsjett	55
8.2	Budsjettskjema 1 B - Tjenesteenhetenes netto rammer	56
8.3	Hovedoversikt drift	58
8.4	Hovedoversikt investeringer og finansiering - budsjettskjema 2A og 2B.....	59

1 INNSTILLING OM SKATTE- OG BUDSJETTVEDTAK

Rådmannen foreslår at kommunestyret forelegges følgende innstilling:

1 Skattevedtak 2019

- a. Ved beregning av inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
- b. Marginalavsetningen settes til 11 %.
- c. For eiendomsskatteåret 2019 skal det skrives ut eiendomsskatt «berre på næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum», jfr. eiendomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav d. Utskrivingsalternativet omfatter også flytende oppdrettsanlegg i sjø, jfr. esktl. § 4 tredje ledd.
- d. For eiendomsskatteåret 2019 skal det skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til esktl. §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2019 være lik 6/7 av differansen mellom eiendomsskatte-grunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
- e. For eiendomsskatteåret 2019 skal det videre skrives ut eiendomsskatt på bygninger og grunnareal for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom, så langt disse var omfattet av eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk i 2018, jf. overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 andre ledd.
- f. For skatteåret 2019 unntas bygning av historisk verdi, jfr. esktl. § 7 bokstav b. Med bygning av historisk verdi menes bygninger som er automatisk fredet eller vedtaksfredet etter kulturminneloven.
- g. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2019 er 7 promille, jfr. esktl. § 11 første ledd.
- h. Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2019 er basert på takster fra siste alminnelige taksering i kommunen som ble gjennomført i år 2018, samt fastsatte takster ved retaksering som følge av lovendring gjeldende fra 2019.
- i. Kommunestyret vedtar skattetakstvedtekter som trer i kraft fra 1. januar 2019, jfr. esktl. § 10.
- j. Eiendomsskatten skal betales i to terminer jfr. eiendomsskattelovens § 25 første ledd, hhv. 15. april og 15. oktober i skatteåret.

2. Budsjettvedtak 2019

- a. Rådmannens forslag til driftsbudsjett med nettorammer for tjenesteenhetene vedtas slik det går fram av det spesifiserte oppsett i kap. 8.1 (budsjettskjema 1 A) og kap. 8.2 (budsjettskjema 1 B) i budsjettdokumentet (budsjettskjema 2A og 2B).
- b. Investeringsbudsjett med finansiering vedtas slik det går fram av kap. 8.4 i budsjettdokumentet (budsjettskjema 2A og 2B).

- c. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån i hht. økonomireglementet, og startlån til videreutlån i Husbanken på inntil 2 mill kroner. Rådmannen gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.

3. **Handlings- og økonomiplan 2019 - 2022**

Forslag til handlings - og økonomiplan slik det går fram av vedlegg 1 - 3 vedtas som økonomisk retningsgivende for kommunenes virksomheter. Dette innebærer at:

- a. Administrasjon og kommunale organer i sitt planarbeid prioriterer de forskjellige tiltak i samsvar med den tidsrekkefølge som er forutsatt i planen.
- b. Ved senere forslag til årsbudsjett legges handlings- og økonomiplanen til grunn. De enkelte årsbudsjett må likevel tilpasses de endrede forutsetninger som måtte følge av for eksempel de årlige reviderte nasjonalbudsjett, kommuneøkonomiproposisjoner, statsbudsjettforslag, m.m.

Rådmannen i Aure, 12. november 2018

Håvard Sagli/s

Saksbehandlere: Peder Hønsvik og Olav Eines

2 SAMMENDRAG

I § 14-1 i den nye kommuneloven som ble vedtatt i sommer er det nedfelt følgende grunnleggende krav til økonomiforvaltningen:

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi for lokalsamfunnets og regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2019 - 2022 har en samlet økonomisk ramme på nesten 1,5 mrd kroner. Tar en med investeringene kommer en opp i 1,7 mrd kroner, eller gjennomsnittlig 425 mill kroner pr år.

Mer oversiktlig blir det når disse summene fordeles på tjenesteområder, driftstiltak og investeringsprosjekter. Denne oppdelingen kan imidlertid også tilsløre virkeligheten - vi kan få oppfatningen av at produksjonen av kommunale velferdsgoder foregår i sektorer og enheter som ikke er bundet sammen om noe felles. Slik er det selvsagt ikke. I kommunen er det stor bevissthet om at tjenester må kobles sammen og koordineres for at ønsket effekt skal oppnås.

Aure kommunes handlingsrom er de kommende årene satt under press. Betydelig reduserte inntekter og store investeringsbehov gjør at vi går tøffere tider i møte. I økonomiplanen for 2019 - 2022 foreslås det satt inn til dels sterke tiltak for å imøtekomme tøffere tider. Tjenestetilbudet er gjennomgått og analysert, og med de forutsetningene forslaget bygger på - sammen med de kutt- og effektiviseringstiltak som foreslås - vil det føre til at kostnadene balanserer med inntektene de kommende 4 årene.

Dessverre vil ikke Aure kommune være i mål enda, arbeidet med å etablere en bærekraftig kommuneøkonomi må fortsette etter 2022, da de siste 15 mill kroner av inndelingstilskuddet blir trukket inn.

Driftsutgifter

Rådmannens forslag til driftsbudsjett for 2019 har en total brutto utgiftsramme på 380 mill kroner, hvorav renter og avdrag utgjør 25,6 mill kroner. Sammenlignet med 2018 reduseres driftsutgiftene, mens kapitalutgiftene øker.

Investeringer

Aure kommune har de senere år fått realisert flere store utbyggingsprosjekter, noe som har ført til økt gjeld, kapital og driftskostnader. Til tross for de økonomiske driftsutfordringer kommunen står overfor foreslås det å gå videre med nye prosjekter, til sammen hele 221 mill kroner i økonomiplanperioden. Som vanlig hoper prosjektene seg opp de første årene i perioden, med 82 mill kr i 2019. Ser en 2018 og 2019 under ett er investeringsbudsjettet for de to årene på hele 149 mill kroner. Dette fører Aure et godt stykke opp på lista over kommunegjeld i landet. Som følge av økt opplåning stiger kapitalutgiftene med nesten 15 mill kroner i perioden.

Kommunens inntekter

Evnen til å forsvare drifts- og kapitalutgiftene reduseres i årene framover som følge av at de kjente inntektene går ned. I 2019 vil drifts- og kapitalinntektene komme opp i 372 mill, noe som er en

reduksjon på ca 3 mill kroner (da fratrasket ekstrainntekter i 2018 fra Havbruksfondet og e.skatt fra gasskraftverket). Fra og med 2019 vil inntektene falle i hele økonomiplanperioden, totalt med 14 mill kroner, og fortsetter å gå ned med ytterligere 15 mill kroner fram til 2025.

Utfordringer

Reduserte inntekter på den ene siden, og økte utgifter på den annen, er en dårlig miks og anskueliggjør de utfordringer kommunen vår står overfor. Dersom en hadde fortsatt med samme driftsnivå som i 2018 i hele økonomiplanperioden viser beregningene et negativt handlingsrom på 8,8 mill kroner i 2019, økende til hele 16,6 mill kroner i 2022 (se Økonomisk handlingsrom tabell 19.) Når det samtidig legges opp til å gjennomføre investeringsprosjekter for 221 mill kroner i perioden, fører det til gapet som må fylles (underdekning) øker ytterligere. Dette er utfordringene kommunen står overfor når budsjettbehandlingen starter.

Gjennom flere år

har det vært kjent at kommunen vil miste betydelige inntekter de nærmeste årene, samtidig som kapitalutgiftene øker betydelig som følge av flere store investeringsprosjekter som er gjennomført, og som ønskes gjennomført. Dette er to faktorer som går dårlig sammen, og kommunen er kommet i en situasjon hvor det må tas tunge tak og grep for å få budsjettene i balanse igjen.

Målsettingen med budsjettarbeidet

er å finne og presentere løsninger som bidrar til at budsjettet kommer i bærekraftig balanse. Dersom forutsetningene forslaget bygger på holder mener en målet vil være nådd for de første 4 årene. For å bidra til dette er det som en ser foreslått betydelig bruk av fond. Likevel vil en ikke være i mål for årene fom 2021. Dette til tross for betydelige kutt i økonomiplanperioden, både for å kunne gjennomføre de ønskede investeringsprosjektene og nå målet om budsjettbalanse også etter 2022. Rådmannen har derfor sett seg nødt til å foreslå innført eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger fom. 2021 med 1 promille av ligningstaksten.

I kapitel 7 i budsjettheftet finner en rådmannens forslag til løsninger. Videre vises det til budsjettets vedleggsdel hvor enhetenes forslag og budsjettkommentarer er tatt inn.

Rådmannens oppgave

er i den aktuelle situasjonen å legge fram alle mulige og forsvarlige tiltak. Til tross for de foreslåtte tiltakene viser imidlertid beregningene at det fortsatt er langt til mål. Det understreker de utfordringer kommunen står overfor. Kommunen må hele tiden arbeide for å tilpasse driftsnivået til inntektene.

Alle utfordringer er til for å løses.

Det gjelder bare å velge mål samt strategier og konkret handling for å nå målet. Slik er det også med de utfordringer Aure står foran. De fleste kan la seg løse til det beste for innbyggerne og næringslivet ved i fellesskap å ta de nødvendige og riktige prioriteringer og valg, og ta konsekvensene av de valg som må gjøres.

I en slik situasjon er det lett å glemme

at Aure er en god kommune å bo i med godt utbygd infrastruktur, gode tjenester til innbyggerne, og en velfungerende frivillig sektor. Det er den senere tid gjort viktige investeringer med utbygging og opprustning av ABUS, omsorgsboliger på Gullstein, et flott kulturhus med idrettshall, et topp moderne fotball- og friidrettsanlegg, nye barnehager på Tustna og Nordlandet, 24 nye omsorgsboliger på Aure, samt sikring av areal til næringsformål.

Aure kommune har billige boligtomter, lavt nivå på kommunale avgifter, rimelige startlån via Husbanken, lav arbeidsgiveravgift og ledig kapasitet i barnehagene. Vi har et aktivt næringsliv og det er meget lav arbeidsledighet i Aure.

Imarsundprosjektet er bompengefritt gjør at arbeidsmarkedsregionen for Aure, som nabokommune til Kristiansund, er blitt mer bærekraftig. Aure kommune har fortsatt et uutnyttet potensiale til å bli en motor i næringsutvikling på nordre Nordmøre. Denne posisjonen vil en legge til rette for å innta med satsing i henhold til kommunens næringsplan.

Realistisk budsjett?

Det overordnede målet for arbeidet med budsjett- og økonomiplana har vært å videreføre et nivå på drifts- og investeringsutgiftene som er bærekraftig over tid. Rådmannens samlede vurdering er at forslaget til økonomiplan og budsjett som legges fram er svært utfordrende. Samtidig vil rådmannen understreke at budsjettet og økonomiplana inneholder flere usikkerhetsmomenter både på inntekts- og utgiftssiden. Her kan nevnes:

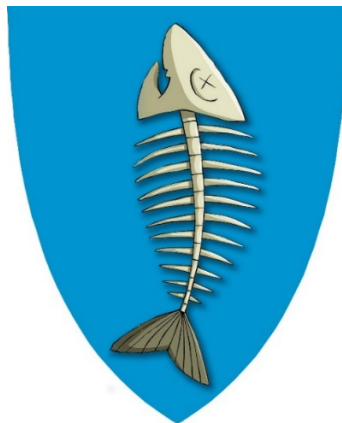
- ✓ Det er lagt til grunn uendret folketall i økonomiplanperioden for beregning av rammetilskudd og skatt (frie inntekter). Ved eventuell nedgang i folketallet reduseres begge.
- ✓ Det hefter stor usikkerhet om eiendomsskatten fra verker og bruk. Det er lagt inn forventet inntektsbortfall slik eiendomsskatteloven nå legger opp til. Samtidig er det ført opp full kompensasjon fra staten for bortfall av eiendomsskatt, samt at Aure kommune får beholde kompensasjonen uten fordeling med Hemne og Hitra, se kap. 5.1.1 i budsjetteftet.
- ✓ Eventuelle nye framtidige inntekter fra havbruk m.m. er ikke vurdert, budsjettforslagene skal være reelle og dokumenterbare.
- ✓ Det er heller ikke lagt opp til at enhetene gis kompensasjon for den generelle forventede prisveksten, unntatt det som er fanget opp i konsekvensjustert budsjett. Da prisveksten i Statsbudsjettet er anslått til ca 1,7% betyr det i realiteten et budsjettkutt for de kostnadsarter og prisendringer dette gjelder i størrelsesorden ca 1,5 mill kroner.
- ✓ Det er forutsatt at den effektive renten ikke overstiger det som er lagt til grunn i perioden. Selv med signaler fra Norges Bank om fortsatt økning i renta framover har rådmannen kun lagt opp til en mindre økning. Så høy som kommunegjelda begynner å bli vil f.eks. en renteøkning på 1% brutto utgjøre ca 4 mill kroner, forutsatt at låneopptakene i økonomiplanperioden gjennomføres som planlagt.
- ✓ Aure kommune er inne i en periode med mange og store investeringsprosjekter. Tidlig i fasen - når prosjektene ennå er på idegrunnlaget - er kostnadsoverslagene som flere av prosjektene bygger på foreløpig grove. Etter som planprosessen blir kvalitetssikret har det vist seg at den reelle kostnadsrammen har blitt til dels vesentlig høyere enn planlagt. I så fall heter det at kommunens investeringsplaner skal vurderes på nytt ut fra et forsvarlig nivå på kommunens økonomiske bæreevne.
- ✓ Det er dokumentert og kvalitetssikret tall på behovet for å ta igjen etterslepet på vedlikehold av kommunale formålsbygg. Det er betydelige beløp og verdier det er snakk om.
- ✓ En stor del av de budsjettkutt som er foreslått må tas ut ved reduksjon av bemanningen - ca 64 % av kommunens utgifter er lønns- og sosiale utgifter. Samtidig er produksjon av kommunale tjenester personalkrevende, det trengs folk til å få utført både drifts-, forfatnings- og forvaltningsoppgaver. Mange av disse oppgavene er heller ikke like "synlige", og gjør at kommunal virksomhet ikke kan sammenlignes med f.eks. en produksjonsbedrift. I tillegg vet vi at eldreomsorgen vil få økte utfordringer etter hvert som antall eldre øker. Det blir også en

utfordring å prøve å unngå at kuttene rammer kommunedriften kvantitativt, gjennom sen saksbehandling og for dårlig behandling av grunnlaget for politiske vedtak. Over tid fører det gjerne til at det går ut over kvalitet og kvantiteten på tjenestene.

- ✓ Forslaget innebærer også at en må forberede seg på å innføre eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer i planperioden. Dette bl.a. for å kunne gjennomføre de ønskede investeringer det er lagt opp til, og ikke minst for å kunne ha mulighet til å møte nye inntektsbortfall etter 2022 uten å måtte ty til ytterligere store kutt i tjenestene, og lokalisering av tjenestesteder.

Det vil bestandig være en kontinuerlig oppgave å drive så rasjonelt og effektivt som mulig, og en må hele tiden vurdere om tjenesten kan ytes på andre måter ut fra prinsippet om "mest mulig tjeneste til flest mulig med lavest mulig ressursbruk". Da vil også struktur, og hvor og hvordan tjenesten ytes måtte tas med i vurderingen.

Med de nevnte forbehold er rådmannens vurdering at forslaget så langt er realistisk, men svært sårbart. Arbeidet med å etablere et nivå på tjenestene, drift og investeringer, som er konsistent med de framtidige inntektsforutsetninger må imidlertid fortsette med tanke på ytterligere inntektsbortfall også etter denne planperioden.

Beregningene viser at det blir trangere økonomiske kår framover, med mindre mat på beina.

Del 1

Overordnede rammebetingelser

3 BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFI-KOSTNADER

3.1 Befolkningsutvikling - alderssammensetning

Befolkningsendring, alderssammensetning og framskriving av befolkningsutviklingen på de enkelte årstrinn er viktige rammebetingelser for prioritering av kommunens tjenester til innbyggerne.

Aure kommune hadde pr 1. januar 2018 totalt 3 593 innbyggere, en økning på 3 i løpet av 2017, mens det har vært en folketallsnedgang på 10 i 1. halvår 2018.

Tabell 1 – folketallsutviklingen etter kommunesammenslåingen 2006

År	Folketall pr 01.01	Fødte	Døde	Fødselsover-/undersk.	Innflytting	Utflytting	Netto flytting	Folketalls- endring
2006	3591	27	45	-18	101	160	-59	-76
2007	3515	23	42	-19	143	112	31	15
2008	3530	30	45	-15	125	130	-5	-22
2009	3508	37	29	8	137	154	-17	-6
2010	3502	31	44	-13	172	138	34	21
2011	3 523	21	46	-25	146	133	13	-12
2012	3 511	38	38	0	180	122	58	59
2013	3 570	31	36	-5	161	149	12	7
2014	3 577	22	31	-9	115	134	-19	-28
2015	3 549	31	44	-13	137	137	0	-13
2016	3 536	29	33	-4	184	126	58	54
2017	3 590	31	38	-7	156	146	10	3
1. h.å. 2018	3 593	16	23	-7	54	57	-3	-10
01.07.2018	3 583							

Siden kommunesammenslåingen i 2006 har folketallet vært stabilt. De enkelte år har det imidlertid vært store svingninger, fra en nedgang på 76 det første året etter kommunesammenslåingen, til en økning på 59 i 2012.

Tabellen viser at det har vært fødselsunderskudd hvert år, med unntak for 2009. Til sammen minus 120. Hovedårsaken til at folketallet tross alt har vært noenlunde stabilt er innflytting, og da hovedsakelig fra utlandet. Fra 2006 tom. 2017 hadde kommunen et innflyttingsoverskudd på 116 personer. Det lave fødselstallet har bl.a. sammenheng med at kommunen over lang tid har hatt lav kvinneandel i fertil alder, og at antall barn pr kvinne både i Norge og ellers i Europa ligger godt under 2 (reproduksjonsgrense).

Folketallsendringene har konsekvenser for kommunens inntekter både når det gjelder rammetilskuddet og skatteinntektene. For kommunen som kommune sin del vil nye innbyggere medføre både inntekter og utgifter i kommunekassa, avhengig av behov og hvor en befinner seg i livsløpet. For Aure som samfunn medfører flere innbyggere aktivitet og økt etterspørsel etter varer og tjenester.

3.2 Folketall etter alder og kjønn

Store deler av den kommunale tjenesteproduksjonen er rettet mot bestemte aldersgrupper, og den demografiske utviklingen gir viktig informasjon om utviklingen i behovet for kommunale tjenester.

De viktigste målgruppene for kommunale tjenester er barn og unge 1-15 år, og innbyggere 67 år og over. Endringer i alderssammensetningen kan utfordre flere sider ved disse tjenestene, både behovet for kompetanse, fleksibiliteten i organiseringen og behovet for fysisk infrastruktur.

Tabell 2 – Folketall etter kjønn

Pr 01.01.18 (pr 01.01.16 i parentes)

	I alt	0 – 15 år	16 – 19 år	20 – 44 år	45 – 66 år	Over 67 år
Menn	1 847 (1 815)	298 (292)	106 (98)	495 (495)	597 (595)	351 (335)
Kvinner	1 746 (1 721)	294 (285)	102 (111)	458 (430)	496 (514)	396 (381)

Av tabellen kan en spesielt merke seg misforholdet mellom antallet menn og kvinner i alderen 20-44, selv om forholdet har bedret seg noe de to siste årene. Tendensen har i flere år vært at antallet kvinner går ned i denne aldersgruppen, noe som påvirker fødselstallene (jfr. tabell 1).

Tabell 3 – Folketall etter alder til og med 01.07.2018 - prognose 2028 og 2040

Alder	01.07. 2010	01.07. 2011	01.07. 2012	01.07. 2013	01.07. 2014	01.07. 2015	01.07. 2016	01.07. 2017	01.07. 2018	2028 SSB	2040 SSB
Barnehage:											
0-1 år	102	93	57	60	61	54	55	69	61	64	
2-5 år	86	99	137	138	136	126	129	129	134	136	
Sum 0-5 år	(188)	(192)	(194)	(198)	(197)	(180)	(184)	(198)	(195)	(200)	(196)
Grunnskole:											
6-15 år	430	430	426	421	410	404	399	407	396	373	391
Studie-/yrkesaktiv periode:											
16-22 år	298	290	299	316	320	323	325	323	318	273	
23-66 år	1 951	1 956	1 951	1 947	1 946	1 932	1 943	1 919	1 923	1 851	
Sum 16-66 år	(2 249)	(2 246)	(2 250)	(2 263)	(2 266)	(2 255)	(2 268)	(2 242)	(2 241)	(2 124)	(2 007)
Pleie- og omsorg:											
67-79 år	378	405	421	443	459	478	498	527	529	581	597
80-89 år	189	191	185	182	194	182	178	174	174	260	323
> 90 år	52	46	48	53	44	36	45	49	48	46	99
Sum folketall:	3 486	3 510	3 524	3 560	3 570	3 535	3 572	3 597	3 583	3 584	3 613

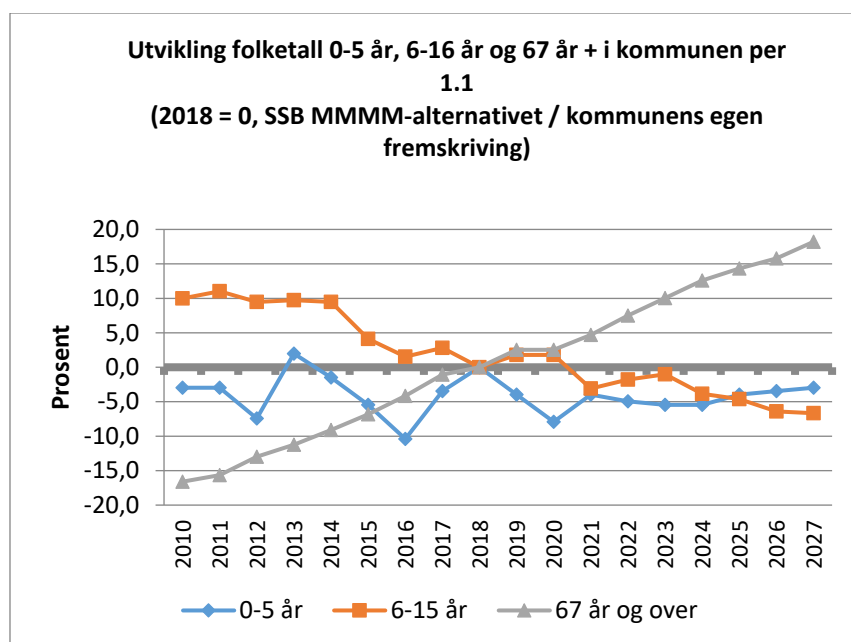
Folketallet i 2028 og 2040 er Statistisk Sentralbyrås (SSB) sine prognoser fra juni 2018 - Middel nasjonal vekst alternativ MMMM.

Tabellen viser stabil utvikling i antall barn i barnehagealder fram til 2028 og 2040. For grunnskole viser framskrivingen at også elevtallet blir ganske stabilt på dagens 2018-nivå. Antall eldre øker jevnt, spesielt øker antall eldre over 80 år. Om ti år vil vi ha ca 90 flere over 80 år enn i dag, mens det i 2040 vil være ca 200 flere i denne aldersgruppen enn i dag, med tilsammen ca 420 innbyggere i denne aldersgruppen.

Befolkningsframskriving - standard SSB - MMMM alternativet

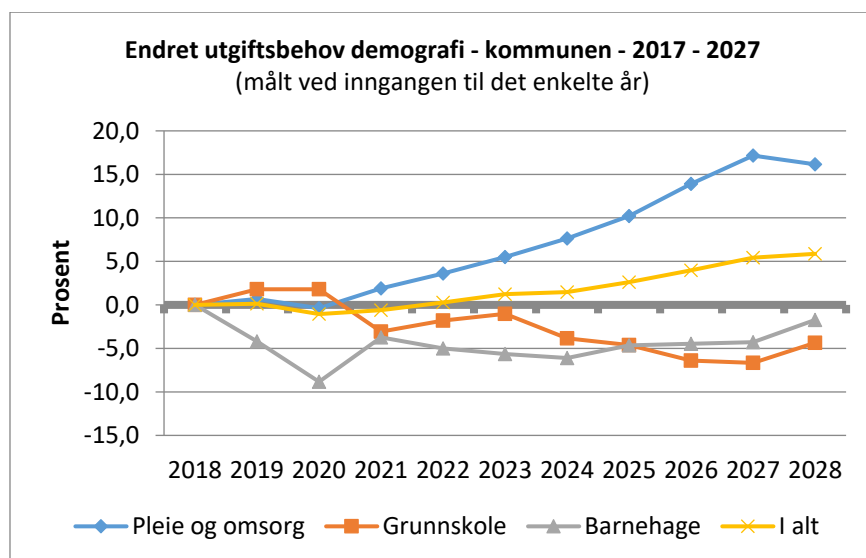
Pr 01.01	2018	2019	2020	2021	2022	2028	2040
Sum innbyggere	3 593	3 579	3 569	3 562	3 562	3 584	3 613

Etter først en nedgang fra 2018 viser denne prognosen en svak økning i innbyggertallet fra 2022 til 2028.

3.3 Demografikostnader

På bakgrunn av framskrevet folketall har KS utarbeidet en beregning av hvordan utgiftsbehovet endrer seg. Når det gjelder utgiftsbehovet innen pleie omsorg ser vi at det vil øke med ca 15% de første 10 årene. Deretter fortsetter det å øke ytterligere fram mot 2040 som følge av den raske økningen i antall eldre over 80 og 90 år som vist i tabell 3 foran. Utgiftsbehovet for grunnskole og barnehage er beregnet å gå litt ned. Gitt disse forutsetninger viser nedenstående graf at kommunen samlet vil få en merutgift som følge av endret alderssammensetning i forhold til dagens nivå. Anslagene er basert på forutsetninger om uendret standard og uendret kvalitet i tjenesteytingen.

3.4 Planstrategi

Styring gjennom planlegging er et vesentlig element i kommunens arbeid med å håndtere framtidige utfordringer og behov. Det er viktig at vi har et system for hvilke planer som skal utarbeides, og

samordning av planer, slik at forventninger og ambisjoner om utvikling på ulike områder er avstemt. Et viktig ledd i dette er å ha en kommunal planstrategi.

Kommunestyret har vedtatt Kommunal planstrategi i møte 21.06.2016, k.sak 40/16. I planstrategien beskrives utfordringer og utviklingstrekk for kommunen. Det er vedtatt utarbeidet totalt 13 planer i perioden. Revidering av kommuneplanenes overordnede samfunnsdel også er satt på dagsorden. Planarbeid er ressurskrevende og legger beslag på mye arbeidstid.

Status for noen sentrale planverk er.

- Strategisk næringsplan – vedtatt september 2018.
- Oppvekstplan – er igangsatt.
- Kommunedelplan Helse og omsorg – oppstart i 2019
- Regional plan for hjorteviltforvaltning – vedtatt februar 2018.
- Arealplan – land, vedtatt desember 2017.
- Arealplan – sjø (interkommunal sjøarealplan) – vedtatt mai 2018.

4 ORGANISASJON

4.1 Administrativ organisering

Administrativt er kommunen organisert etter en to-nivå-modell. Fom. 1. september i år ble det foretatt en omorganisering ved at en del tjenesteenheter ble slått sammen slik at den administrative organisasjonen nå består av rådmann med 8 tjenesteenheter, mot tidligere 10. Kommunestyret delegerer myndighet til rådmannen med rett til å videredelegere. Rådmannen delegerer myndighet videre til tjenesteenhets-lederne som rapporterer til rådmannen. Kommunestyret har gitt enhetene stor grad av selvstendighet i daglig drift innenfor politisk fastsatte rammer i budsjett, virksomhetsplaner og krav til måloppnåelse.

4.2 Politisk organisering

Det politiske styringssystemet i Aure kommune er betegnet som en modifisert hovedutvalgsmoell. Kommunestyret består av 21 medlemmer. Under kommunestyret, som har all myndighet det ikke velger å delegere, er det tre hovedutvalg med 7 medlemmer inndelt på bakgrunn av fagfelt. Hovedutvalgene er valgt og sammensatt etter prinsippet om gjennomgående representasjon. Alle hovedutvalgene behandler saker både av langsiktig karakter og rene driftsoppgaver. Hovedutvalgene har endelig vedtaksmyndighet som beskrevet i kommunenes delegeringsreglement og innstiller til kommunestyret der myndigheten ikke er delegert.

I forbindelse med kommunestyrets behandling av næringsplan ble det vedtatt å opprette et nytt utvalg - benevnt næringsstyre. Dette utvalget er forutsatt å ta over den politiske saksbehandlingen av næringssaker - som i dag i hovedsak er tillagt formannskapet.

I tillegg til hovedutvalgene inneholder den politiske organiseringen de lovpålagte organene som kontrollutvalg, eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og administrasjonsutvalg.

4.3 Medarbeidere

Aure kommune er en stor og kompleks organisasjon med masse kompetanse - både realkompetanse og formell kompetanse. For å gjennomføre kommunens totale virksomhet i et år kreves det en arbeidsinnsats som f.t. utføres av om lag 340 årsverk.

Produksjon av kommunale tjenester er personalkrevende. Som i de fleste kommuner i landet er også Aure kommune den største arbeidsgiveren i kommunen. Kommunen er også en stor og viktig kvinnearbeidsplass, ca 81 % av de ansatte er kvinner.

Tabell 4 Kommunale årsverk til 01.01.2017

Tjenesteenhet	Årsverk 31.12.12	Årsverk 31.12.13	Årsverk 31.12.14	Årsverk 31.12.15	Årsverk 31.12.16
Sum årsverk	327,9	327,3	334,2	328,7	333,5

Oversikten ovenfor viser at vi fra 2013 til 2017 har hatt en netto økning i antall årsverk på 12,3. Aktivitetsøkningen ligger hovedsakelig innen skole, barnehage, helse/familie og FDV Eiendom. Stikkord i denne sammenheng er spesialoppfølging av barn, voksenopplæring/innvandring, barnevern, deltidsproblematikk, og kommunalt drift og vedlikehold på (nye) bygg og anlegg.

Fom. omorganiseringen pr 01.09.2018 er kommuneorganisasjonen delt inn i 8 tjenesteenheter. Nedenstående tabell er tilpasset den nye organiseringen.

Tabell 5 Kommunale årsverk fra 01.01.2018

Tjenesteenheter	Årsverk 31.12.2017	Årsverk 31.12.2018	Endringer i 2019		Netto	Årsverk 31.12.2019
			økning	reduksjon	endring	
Utvikling og service	28,74	26,74	-	-1,00	-1,0	25,7
Skole og integrering	87,92	86,31	-	-5,60	-5,6	80,7
Barnehage	37,36	39,51	0,50	-1,00	-0,5	39,0
Omsorg	110,9	110,71	1,20	-2,00	-0,8	109,9
Helse og familie	23,55	24,75	0,80	-0,50	0,3	25,1
NAV	2,5	2,5	-	-	-	2,5
Plan og drift	48,39	43,64	-	-	-	43,6
Næring	0,8	1,5	-	-	-	1,5
Sum årsverk	340,16	335,66	2,5	-10,1	-7,6	328,1

Merknad til tabellen:

- Enhet utvikling og service har en reduksjon på 3,0 årsverk fra 2017 til 2019.
- Enhet skole og integrering har en reduksjon på 5,6 årsverk fra 2017 til 2019.
- Ny pedagognorm i barnehagen medfører en netto økning på 2,15 årsverk.
- Enhet helse/familie har en økning i årsverk på 1,2 årsverk. Endring i legetjenesten utgjør 1,6 årsverk.
- Årsverk brannvern/feiing utgjør reduksjon på 4,1 årsverk. Dette utgjør differansen mellom 2018-2019.
- Øvrig kutt innen plan og drift (renhold/vaktmester) utgjør 0,65 årsverk.

I rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan fom 2020 er det foreslått ytterligere reduksjon i bemanningen. Dette går fram av budsjettforslagene pr tjenesteenhet presentert i kap 7.1 - 7.8 i budsjettboken. I tillegg er det lagt inn uspesifiserte kutt - effektiviseringskutt - fortrinnsvis i bemanningen, på hhv. 1 mill kroner i 2020, 2 mill kroner i 2021 og ytterligere 3 mill kroner i 2022, dvs til sammen 6 mill kr fom 2022 (tilsvarende ca 10 årsverk). Da innsparinger og aktivitetsøkninger i hht. økonomireglementet så langt som mulig skal spesifiseres vil rådmannen komme tilbake med forslag om hvordan dette vil kunne gjennomføres.

5 ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

Innledning

Det er klart signalisert at handlingsrommet for kommune-Norge vil bli strammet til framover, og flere kommuner vil allerede merke strammere tider når de i desember skal vedta budsjetter tilpasset inntektsnivået i forslaget til statsbudsjett. Dette gjelder også Aure kommune, hvor det i forslaget til statsbudsjett er beregnet at kommunen vil få en vekst i frie inntekter på 2,0%, eller ca 5 mill kroner i forhold til anslag på regnskap for 2018. Dette er lavere vekst enn for kommune-Norge samlet, anslaget der er en nominell vekst på 2,9%, og lavere enn anslått pris- og lønnsøkning (deflator) som er på 2,8%.

For Aure kommune vil utfordringene i årene framover henge sammen med:

1. Anslått økning i de frie inntekter som statsbudsjettet legger opp til (ca 5 mill kroner) vil for Aures vedkommende ikke en gang dekke forventet lønns- og prisstigning.
2. Aure kommune er inne i en periode der det investeres kraftig, med store låneopptak og derav følgende nye kapitalutgifter. Hovedsaklig gjelder dette investeringer som må dekkes fullt og helt over kommunekassa. Dvs. at kapitalkostnadene alene de nærmeste fire årene er beregnet å øke med nesten 15 mill kroner, fra 22 mill kroner pr 01.01.2018 til vel 36 mill kroner i 2022. Dvs. at kapitalkostnadene vil legge beslag på en større og større andel av kommunens inntekter, og godt over de normtall som er vanlig i kommune-Norge.
3. Som om dette ikke er nok, den største utfordringen kommer som følge av at kommunen de nærmeste årene mister inntekter på i overkant av 30 mill kroner. (Inndelingstilskudd, eiendomsskatt, bortfall av flyktningeinntekter.) Dvs at kommunen får mindre inntekter til å betale økte utgifter. Og det er ikke småpenger det er snakk om heller. Mulige framtidige merinntekter kan kanskje kompensere noe, men det er vel også der noe som heter at en ikke skal selge skinnen før bjørnen er skutt.

Situasjonen tilsier at Aure kommune må gjennom store nedskjæringer i årene framover, da også nedskjæringer der det er vanskelig å unngå at det går ut over kvalitet og kapasitet på tjenestetilbudet. Det er da et tankekors at kommunen begynner den økonomiske snuoperasjonen med å øke gjelda.

Statusbeskrivelse ved utgangen av 2018

Etter 7 (eller kanskje 10) "fete år" i kommunaløkonomisk sammenheng ser det nå ut som Aure kommune er på vei inn i de 7 "magre" år.

De gode kommunaløkonomiske årene har bl.a. sammenheng med:

- Generelt kutt i driftsnivået (inkl. stillinger) etter kommunesammenslåingen, gjennomført som prosjektet "Aure 2008".
- 16 mill kroner som ekstra inntekter fom. 2009 som følge av økt eiendomsskatt (retaksering og etablering av det mobile gasskraftverket) og nytt distriktstilskudd over rammetilskuddet.
- Fra 2011 falt en utgiftspost på 5 mill kroner bort som følge av at det årlige tilskuddet til Imarfinans da var nedbetalt.
- Inndelingstilskuddet etter kommunesammenslåingen ble forlenget med 5 år, noe som har gitt kommunen ca 115 mill kroner "ekstra" i forhold til hva som først ble opplyst.
- Ekstraintekter som følge av "overskudd" på flyktningeregnskapet (ca 6 mill kroner noen år).
- Generell god økonomistyring og betydelige årlige ostepølvekutt.
- Engangspenger som f.eks tilskudd fra Havbruksfondet på 12,3 mill kroner.

Dette har satt kommunen i en situasjon der en har fått gjennomført mange og store utbyggingstiltak til nytte for innbyggerne.

Utfordringene kommunen nå står overfor har sammenheng med:

- Inndelingstilskuddet, som i 2019 er på 25,1 mill kroner, blir fom 2021 trappet ned til null over en 5-årsperiode.
- Samtidig er kommunen inne i - og står foran - en periode med investeringsbudsjett "all time high". Dette fører til økte kapital- og driftskostnader. Kapitalkostnadene er estimert å øke med en ca 15 mill kroner (ca 65%). En del dekkes av brukerne (selvkost), men hoveddelen av investeringene må dekkes av kommunekassa (finansiert ved kutt i tjenestene).
- Eiendomsskatten fra det mobile gasskraftverket faller bort fom. 2019 (7,2 mill kroner).
- Ekstrainntekter som følge av "overskudd" på flyktningeregnskapet (ca 6 mill kroner noen år) nulles ut som følge av at det ikke blir tatt imot flytninger lengre.
- Overordnede myndigheter signaliserer klart at handlingsrommet for kommune-Norge vil bli strammet til framover. For Aure dekker ikke rammetilskuddet fra staten en gang beregnet lønns- og prisstigning som statsbudsjettet legger opp til i 2019.

Flere år med overskudd i drift har gjort at Aure kommune har kunnet bygge opp en solid fondsbasis. Ved siste årsskifte sto det hele 60 mill kroner på disposisjonsfondet. Ekstraordinære inntekter i 2018 gjør at fondet styrkes ytterligere.

Økonomimeldingen for 2. tertial 2018 viste at enhetene hadde behov for en styrkning av driftsbudsjettene sine med hele 8,5 millioner kroner. En del av dette er engangstiltak som bare vil gjelde 2018 (eksempelvis kabelferge og kjøp av legepraksis), men flere av forholdene vil måtte videreføres i budsjettet for 2019 og nødvendigvis få innvirkning på rammene her. Med tanke på at det er foretatt betydelige kutt i drift i en 10-årsperiode uten at dette har vært gjenspeilet i en nødvendig gjennomgang av virksomhetene og tjenestetilbudet («ostehøvelmetoden»), vil vi nok framover oppleve at driftskostnadene har et etterslep og vil kreve høyere bevilgninger. Dette under forutsetning at vi skal måtte drive tilnærmedesvis som før. Særlig kan nevnes etterslep på vedlikehold av bygningsmassen, ledningsnett og kommunale veier.

Kapitalkostnadene er en annen viktig faktor for å ha kontroll på økonomien. En stadig større andel av driftskostnadene går til å dekke rente- og avdragskostnadene. Samtidig vet vi at et ekstremt lavt rentenivå de siste årene kanskje har gjort oss litt «blinde» for realitetene. Ved en renteoppgang vil kostnadene øke, også uten nye låneopptak. Vi må også ta med at det lave rentenivået har gjort at det har vært gunstig å bruke lån som finansieringskilde, men vi bør altså huske at finansiering med lån koster. Skal vi få kontroll på økonomien framover, vil strenge prioriteringer være nødvendig også på investeringssiden. Vi bør også vurdere å bruke mer egenkapital på finansieringssiden framover.

Som de siste årene viser, er ambisjonsnivået i forhold til investeringene betydelig høyere enn gjennomføringsevnen. Store prosjekter tar tid og kapasiteten både i egen administrasjon og i forhold til muligheter for kjøp av nødvendige tjenester utenfra, gjør at prosjekter blir forsinket. Stadig tilbakevendende diskusjoner om ulike utbyggingsalternativ og prioriteringer gjør også at prosessene går senere enn forventet.

5.1 Inntektsgrunnlaget

Frie disponible inntekter

Kommunesektoren har flere inntektskilder; skatteinntekter fra inntekt og formue, statlig overføringer (rammetilskudd, øremerkede tilskudd, mv.) gebyrinntekter, renteinntekter og eiendomsskatt. Store deler av kommunesektorens samlede inntekter bestemmes skatteinntekter og rammetilskudd. Dette begrenser kommunenes muligheter til å påvirke inntektsgrunnlaget.

Mulighetene knytter seg i første rekke til:

- eiendomsskatten
- utbytte
- brukerbetalinger (begrenset mulighet - jfr. selvkostområdene)

Kommunen har større handlingsrom på utgiftssiden enn på inntektssiden. Kommunen kan, så lenge vi overholder lover og forskrifter, selv prioritere hvordan ressursene skal brukes. Mens kommunen for noen år siden hadde et positivt handlingsrom da budsjettarbeidet startet, er situasjonen de siste årene at budsjettarbeidet har startet med negativt handlingsrom. Dette er en situasjon som vil eskalere framover, og som utfordringen er å få gjort noe med.

Tabellen under viser anslag på utviklingen i frie disponible inntekter i perioden 2019-2022:

Tabell 6 Utvikling i disponible inntekter.

	Rev B 2018	B 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	-250 455	-255 166	-255 275	-249 788	-247 760
Nto eiendomsskatt	-28 201	-18 748	-17 140	-15 536	-13 890
Kompensasjon bortfall eiendomsskatt		-3 813	-7 323	-10 833	-14 343
Ref. ressurskrevende tjenester	-960	-200	-200	-200	-200
Rentekompensasjonsordninger	-1 900	-1 000	-900	-800	-700
Sum	-281 516	-278 927	-280 838	-277 157	-276 893

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner. Innenfor kommunesektorens frie inntekter utgjør rammetilskuddet ca 45% og skatteinntektene ca 55%. Frie inntekter er midler kommunene kan disponere uten andre føringer fra staten enn lover og regler. I Statsbudsjettet for 2019 er veksten i frie inntekter fra 2018 til 2019, ut fra anslag på regnskap for 2018, nominelt på 2,9%. Som vist i tabell 7 nedenfor anslås veksten for Aure kommune sin del å bli bare ca 2,0% (dvs 5 mill kroner). Dette er som nevnt foran ikke en gang nok til å dekke forventet lønns- og prisstigning, som er på 2,8%.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å jevne ut kommunene sine forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Gjennom *utgiftsutjevningen* i inntektssystemet tas det derfor hensyn til at behovet for kommunale tjenester varierer fra kommune til kommune, og er grunnlagt med at demografiske, geografiske og sosiale forhold gir strukturelle kostnadsforskjeller som kommunene selv i liten grad kan påvirke. Kommunenes utgiftsbehov til ulike tjenester beregnes med utgangspunkt i en kostnadsnøkkel.

Skatteinntekter

Skatteinntektene, inkl. skatteutjevning, er den størrelsen det knyttes størst usikkerhet til i veksten av frie inntekter. Samla skatteinngang for kommunene i 2018 og 2019 er anslått av Finansdepartementet i Statsbudsjettet for 2019. I kommuneproposisjonen legges det opp til at skatteinntektene skal utgjøre omlag 40% av kommunenes samlede inntekter. For å nå denne målsettingen er skatteøren redusert med 0,25 prosentpoeng til 11,55% for 2019. Skatteinntektene, og skatteutjevningen, i tabellen nedenfor bygger på KS sine beregningsmodeller.

Ved fordeling av rammetilskuddet tas det også hensyn til at det er store forskjeller i skatteinntekt mellom kommunene gjennom ordningen med *skatteutjevning*. Aure kommunes egne skatteinntekter har ligget på rundt 80 - 83 % av landsgjennomsnittet. Som minsteinntektskommune heves skatteinngangen til ca 94 % av landsgjennomsnittet gjennom ordningen med skatteutjevning (se tabell 7, Netto skatteutjevning). Dette fungerer da slik at når egne skatteinntekter øker, reduseres skatteutjevningen slik at summen justeres til ca 94% av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av flere ulike tilskudd, jfr. nedenstående tabell. *Innbyggertilskuddet* fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr innbygger mellom kommunene. Det gjøres imidlertid en *utgiftsutjevning*, dvs en omfordeling mellom kommuner som er såkalt lettdrevne til tungdrevne kommuner.

Innbyggertilskudd og utgiftsutjevning beregnes på grunnlag av folketallet pr 01.07.2018, mens skatteutjevningen beregnes ut fra folketallet pr 01.01.2019. Anslag på rammetilskudd er hentet fra forslaget til statsbudsjett for 2019 mens skatteanslaget er fra KS sin prognosemodell. En folketallsnedgang på 10 i første halvår 2018 fører således til redusert rammetilskudd.

Tabell 7 Rammetilskudd og skatt 2019 - 2022

1000 kr	2018 KS-				
Faste 2019-priser fom 2019	prognose	B 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	85 342	88 535	88 886	89 019	89 028
Utgiftsutjevning ¹	31 942	31 985	32 045	32 067	32 068
Overgangsordninger/INGAR ²	-257	-191	-191	-191	2 804
Saker med særskilt fordeling (helsestasi/frivilligsentral) ³	870	959	959	545	545
Distriktstilskudd Sør-Norge	5 103	5 248	5 233	5 233	5 233
Inndelingstilskudd ⁴	24 457	25 142	25 142	20 133	15 085
Ordinært skjønn. ⁵	790	100	100	100	100
Endringer saldert budsjett 2018	99	-	-	-	-
Sum rammetilsk. uten inntektsutjevning	148 345	151 778	152 174	146 886	144 863
Netto skatteutjevning	12 331	12 420	12 385	12 361	12 361
Sum rammetilskudd	160 676	164 198	164 559	159 247	157 224
Skatt på formue og inntekt	90 363	90 968	90 716	90 541	90 536
Sum skatt og rammetilskudd	251 039	255 166	255 275	249 788	247 760
Skatteinntekter kr pr innb.	25 122	25 389	25 382	25 394	25 417
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)	1,1688	1,1622	1,622	1,622	1,622

¹ Kommuner som er dyrere å drifte enn gjennomsnitt pga blant annet alderssammensetning, strukturelle og sosiale forhold, får dette kompensert gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Som vist i nederste linje i tabellen (kostnadsindeks) er Aure kommune beregnet å være 16,22% dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen, noe som utløser et tilskudd på 30,4 mill kroner i 2019.

² Overgangsordningen INGAR er det vanskelig å gi gode anslag på fremover i tid. En har imidlertid valgt å legge inn de foreløpige beregninger KS har gjort som en indikasjon, basert på den begrensede informasjonen en har i dag. Det presiseres at tidligere historikk viser at disse anslagene ikke er treffsikre. For kommuner med svak utvikling i rammetilskuddet kan det imidlertid gi en indikasjon på at dette i en overgangsperiode kompenseres gjennom INGAR. Det pekes spesielt på anslaget for 2022, og forbeholdet om at dette ikke er treffsikkert anslag.

³ Helsestasjon kr 545.000 og frivilligsentral kr 414.000. Tilskudd frivillighetssentral legges inn i rammetilskuddet fom 2021.

⁴ Inndelingstilskuddet går ned 5 mill kr pr år fom 2021.

⁵ Skjønnstilskudd, fordelt av fylkesmannen, er satt ned fra kr 790.000 i 2018 til kr 100.000 i 2019. Det foreslås ført opp samme beløp videre i perioden.

Rentekompensasjonsordninger

Kommunene får dekket deler av sine rentekostnader knyttet til investeringer i ulike formålsbygg. Dette gjelder skolebygg, omsorgsboliger, sykehjem og kirker. Tilskuddet til ordningene for omsorgsboliger og sykehjem kompenserer også for kommunens avdragsutgifter.

Neste tabell viser rådmannens anslag på rentekompensasjonsinntektene i perioden.

Tabell 8 Rentekompensasjonsordningen

Rentekompensasjon - statstilskudd	R 2016	2017	B 2018	B 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Sum	-1 867	-2 000	-1 900	-1 000	-900	-800	-700

Refusjonsordning ressurskrevende brukere

Kommunen mottar tilskudd for personer under 67 år som mottar omfattende tjenester innen helse, sosial og pleie og omsorg fra kommunen. Dette kan bl.a. gjelde psykisk utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, rusmiddelbrukere, personer med psykiske lidelser, og personer med omfattende pleiebehov.

Formålet med toppfinansieringsordningen er å sikre tjenestemottakere som krever stor ressursinnsats fra det kommunale tjenesteapparatet får et best mulig tilbud uavhengig av kommunenes økonomiske situasjon. På bakgrunn av den sterke utgiftsveksten som har vært innen dette området de siste årene foreslår regjeringen også for neste år en innstramming i ordningen. Dette gjøres ved innslagspunktet i 2019 økes med kr 50.000 utover lønnsvekst– **til kr 1.320.000**, som derved blir kommunens egenandel.

Ordningen innebærer at kommunen får dekket 80 % av de påløpne lønnsutgiftene ut over innslagspunktet. Siden kommunene fører regnskap etter andre prinsipper enn staten, vil endringer i statens tilskudd i statsbudsjettet for 2019 få virkning på kommuneøkonomien allerede i 2018. Kommunene skal inntektsføre midlene det året utgiftene oppstår, altså 2018. Videre vil kommunene på vanlig måte få etterskuddsvis refusjon fra staten i 2019. For Aure er tilskuddet for 2018 beregnet til 0,96 mill kroner, mens det for 2019 pga innstrammingen er beregnet til 0,2 mill kroner. Samme beløp føres opp i hele økonomiplanperioden.

Flyktningetjenesten

Behovet for bosetting av flyktninger har gått ned og regjeringen har derfor kuttet i bevilgningene til asylfeltet. Videre kuttes det i antall kvoteflyktninger. IMDI varslet i fjor at det for kommende år er lagt opp til at bosetting av nyankomne flyktninger skal skje i større kommuner og byer. På denne bakgrunn budsjetteres det uten mottak av nye flyktninger i de kommende år.

Tabell 9 Samlet integreringstilskudd, tilskudd til enslige mindreårige og voksenopplæring

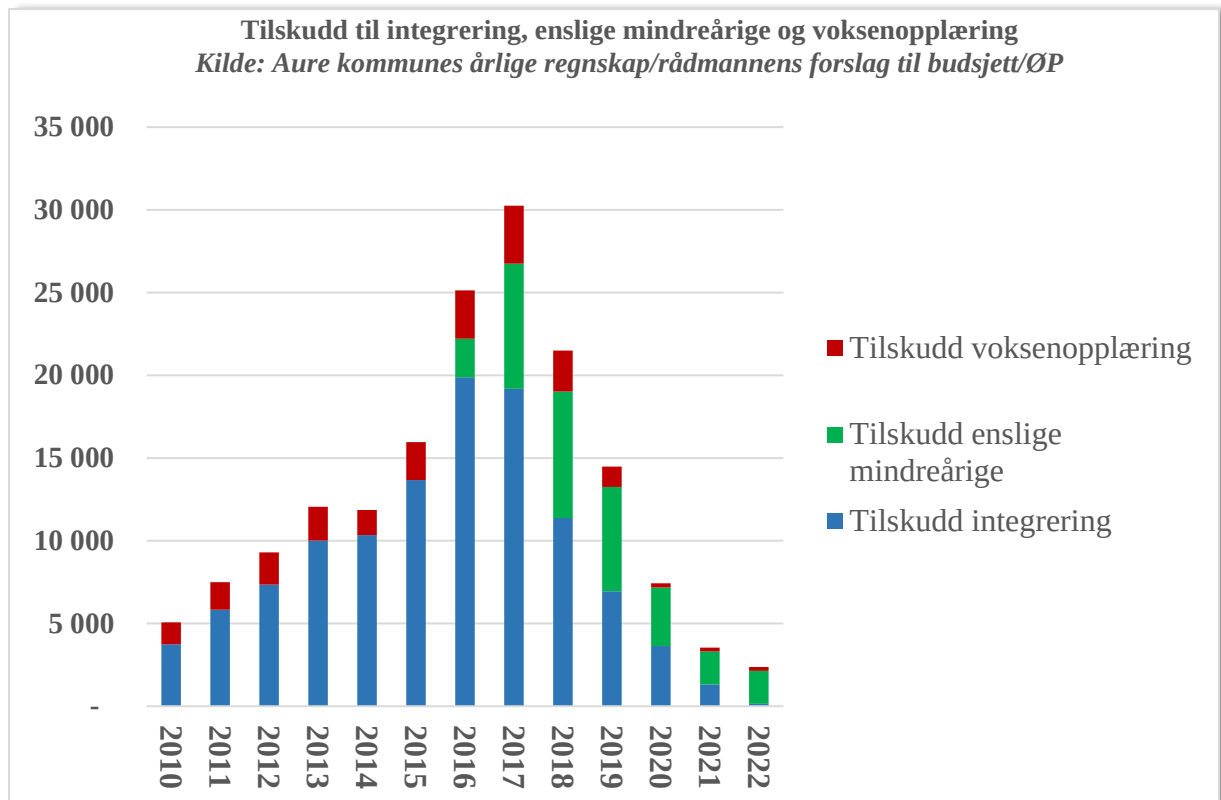
Tilskudd til	R	R	R	R	R	B	Forslag ØP			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Integrering	-10 017	-10 343	-13 667	-9 883	-19 184	-11 378	-6 950	-3 643	-1 316	-143
Enslige mindreårige				-2 332	-7 567	-7 646	-6 305	-3 537	-1 998	-1 998
Voksenopplæring	-2 036	-1 514	-2 300	-2 916	-3 501	-2 473	-1 230	-247	-228	-228
Sum tilskudd	-12 053	-11 857	-15 967	-25 131	-30 252	-21 497	-14 485	-7 427	-3 542	-2 369

Som en ser er det betydelige tilskudd kommunen har mottatt i forbindelse med flyktningemottak de senere år. Siden det ikke er regnet med mottak av nye flyktninger i årene framover ser en at tilskuddene reduseres tilsvarende, fra vel 30 mill kroner i 2017 til vel 2 mill kroner i 2022.

Flyktningeområdet er for øvrig vanskelig å anslå, både når det gjelder reelt antall til enhver tid, og fordi det hvert år har vært familiegjenforeninger og flyktninger som krever utvidet introstønad, jfr. lovverket. Dette har sammenheng med hvilke flyktninger som kommer (familie/voksne/enslige/-

mindreårige) et ukjent antall familiejenforeninger, samt et ukjent antall ekstraanmodninger. Integreringstilskuddsperioden er på 5 år.

Nedenstående graf viser brutto tilskudd kommunen har mottatt i forbindelse med flyktningetjenesten så langt, og anslag fram til 2022. Da uten nye flyktninger.

Dersom en også tar hensyn til driftsutgifter og husleieinntekter kan det settes opp følgende budsjett:

Tabell 10 Flyktningeinntekter og -utgifter (Integrering/voksenopplæring)

	R 2017	B 2018	B 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Driftsinntekter	-26 370	-15 661	-11 164	-6 874	-4 528	-3 355
Driftsutgifter	22 334	16 807	15 053	10 477	8 251	6 637
Netto driftsinntekter/-utgifter	-4 036	1 146	3 889	3 603	3 723	3 282

Det totale "flyktningeregnskapet" har for Aure kommune gått med "overskudd" i 6-millionersklassen de siste årene. Deler av overskytende har da vært avsatt på driftsfondet til senere bruk. (Var kommet opp i ca 28,2 mill kr ved årsskiftet 2017/2018).

Tabell 10 foran viser at dette fom 2018 er i ferd med å endre seg. Fra å bidra med "overskudd" på vel 6 mill kr en del år, viser anslagene at tjenesten vil trenge tilførsel av friske midler. Siden dette "overskuddet" har blitt inntektsført i kommunebudsjettet/-regnskapet, betyr det økte utfordringer når en så betydelig inntektspost faller bort.

5.1.1 Eiendomsskatt

Aure kommune har innført eiendomsskatt på "verker og bruk". Høyeste lovlige skattesats på 7 promille benyttes.

I statsbudsjettet for 2018 ble det vedtatt å fjerne adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vannkraftanlegg, vindkraft og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsloven. Fritaket innføres gradvis med 1/7 reduksjon i eiendomsskatten årlig fom. 2019 til det er fullt implementert i 2025. Stortinget har vedtatt at kommunene skal få tilnærmet full kompensasjon for bortfall av inntekter, begrenset oppad til 500 mill kroner.

I statsbudsjettet for 2019 er det avsatt 71 mill kroner til kompensasjonsordningen. Departementet opplyser at de kommunevise utslagene av lovendringen vil bli kartlagt etter at eiendomsskatten for 2019 er skrevet ut, og kompensasjonsmidlene vil bli fordelt i løpet av 2019. Nærmere omtale om saken vil først komme i revidert nasjonalbudsjett i 2019. For Aure kommunes vedkommende legger rådmannen i forslaget til budsjett og økonomiplan opp til at det gis **full** kompensasjon for bortfallet av inntektene.

På boliger og fritidseiendommer har det fram til idag ikke vært innført eiendomsskatt i Aure kommune, men foreslås innført fom. 2021 med 1 promille av ligningstakst. I statsbudsjettet for 2019 har Regjeringen foreslått at maksimal skattesats for boliger og fritidseiendommer settes ned fra syv til fem promille med virkning fra 2020. KS uttrykker i den forbindelse skuffelse over at Regjeringen på denne måten griper inn i det lokale handlingsrommet, og hindrer kommuner fra selv å kunne foreta prioriteringer ut fra lokale ønsker og behov.

Eiendomsskatt fra Tjeldbergodden til fordeling

Eiendomsskatten fra den gass-/petroleumsbaserte industrien på Tjeldbergodden har etter avtale mellom samarbeidskommunene vært delt mellom de tre etter at utgifter til særskilte infrastrukturtiltak i vertskommunen (og i Hemne) først er trukket fra. Dette er kompensasjon for direkte og indirekte merutgifter som følge av etableringen på Tjeldbergodden i hht. avtale mellom kommunene, godkjent av Aure kommunestyre våren 1997 (k.sak 27/97), med senere presiseringer i kommunestyremøte 15.12.2005. Avtalen gjelder fram til 2027.

Det ble i 2017 satt i gang en **retaksering** av eiendomsskatteobjektene som inngår i fordelingen/-avtalen mellom kommunene. Dette førte til at eiendomsskatten ble satt ned med 4,8 mill kroner fra 2017 til 2018. Etter retaksering gjeldende fom. 2018 utgjør eiendomsskatten for de aktuelle anlegg følgende, da også hensyntatt gradvis reduksjon fom 2019:

	1.000 kr					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum	23 887	19 072	16 432	13 792	11 151	8 511

Eiendomsskatten fra Luftgassfabrikken ca 3,1 mill kr er ikke med i fordelingen (bruker ikke gass fra Haltenpipe). Det samme gjaldt det mobile gasskraftverket, dette pga at det ble etablert etter 10-årsfristen. Avtalen om fordeling av eiendomsskatt gjelder i 30 år fra 01.05.97, og for nye anlegg som etableres innen 10 år fra samme dato. Det vises for øvrig til ny intensjonsavtale mellom samarbeidskommunene, inngått i 2009, når det gjelder framtidig gassrelatert industri på Tjeldbergodden.

Endringene i eiendomsskatteoven får konsekvenser for avtalen mellom Aure, Hemne og Hitra. Avtalen gjelder fordeling av eiendomsskatt fra den gass-/petroleumsbaserte industrien på Tjeldbergodden. Dvs. at når produksjonsutstyr og installasjoner fritas for eiendomsskatt blir det ikke

noe eiendomsskatt å fordele etter hvert som den trappes ned. Dette fører til at eiendomsskattens andel til Hemne og Hitra trappes ned og fases ut et par år tidligere enn avtalt.

Tabellene nedenfor viser hva eiendomsskatten f.t. utgjør, hvordan den trappes ned, og hvordan den fordeles (jfr. k.sak 27/97):

Tabell 11 Eiendomsskatt fra Tjeldbergodden - fordeling etter avtalen

Tekst/år	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aure, særskilte driftsutg. før fordeling ⁶	8 040	8 249	8 472	8 701	8 936	9 177
Fellesandel (føres Aure) ⁷	530	530	530	530	530	530
A) Aure, sum særskilte utg. før fordeling	8 570	8 779	9 002	9 231	9 466	9 707
B) Hemne, særskilte utg. før fordeling	1 162	1 192	1 224	1 257	1 291	1 326
C=A+B Sum særskilte utg. før fordeling	9 732	9 971	10 226	10 488	10 757	11 033
D=E-C Til fordeling ⁸	-14 155	-9 101	-6 206	-3 304	-394	2 522
Hitras del (D/3)	-4 718	-3 034	-2 069	-1 101	-131	-
Hemnes del (D/3 + B)	-5 880	-4 226	-3 293	-2 358	-1 422	-
Aures del inkl. fellesutgifter (A + D/3)	-13 288	-11 813	-11 071	-10 332	-9 597	-8 511
Sum fordelt	-23 887	-19 072	-16 432	-13 792	-11 151	-8 511
E) Sum e.skatt TBO	-23 887	-19 072	-16 432	-13 792	-11 151	-8 511

Tabellen viser at 2021 blir siste år at eiendomsskatten fra Tjeldbergodden er høy nok til å dekke de særskilte utgiftene til Aure og Hemne. Dette betyr at 2021 blir det siste året eiendomsskatten fra Tjeldbergodden fordeles på samarbeidskommunene.

Eiendomsskatt fra Hitra

Eiendomsskatteavtalen innebærer at også skatt fra Haltenpipe som Hitra krever inn skal deles. Dette utgjør til sammen kr 1 828.000. Dvs. at andelen på hver av samarbeidskommunene blir kr 609.000. Haltenpipe omfattes ikke av endringen i eiendomsskatteloven .

Eiendomsskatt fra andre skatteobjekt - samlet netto eiendomsskatt

I tillegg til eiendomsskatten fra anleggene på Tjeldbergodden har kommunen også eiendomsskatt fra verker og bruk for øvrig. Eiendomsskatten justeres i takt med utbygging av nye skatteobjekt og nye takster, tilpasset endringene i eiendomsskatteloven.

Tabell 15 Sum eiendomsskatt Aure

(1.000 kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tjeldbergodden (bto før deling)	23 886	23 886	23 887	19 072	16 432	13 792	11 151	8 511
Verker og bruk ellers	6 702	6 786	7 107	9 151	7 978	7 108	6 239	5 379
Mobilt gasskraftverk	6 547	6 547	6 547	7 238	0	0	0	0
Bolig- og fritidseiendommer							3 000	3 000
Brutto eiendomsskatt	37 135	37 219	37 619	35 461	24 410	20 900	20 390	16 890
- Andel Hemne/Hitra	-10 838	-10 711	-10 598	-7 260	-5 361	-3 460	-1 554	0
Nto eiendomsskatt Aure ⁹	26 297	26 508	27 021	28 201	19 049	17 440	19 236	16 890

⁶ Godkjente infrastrukturprosjekt (særskilte utgifter før fordeling) er iflg. avtalen mellom Aure, Hemne og Hitra justert for 2019 med 2,7 % (deflator). Samme deflatoren er også nyttet for resten av perioden. Fom 2006 er også driftstilskudd til Nordland idrettshall med kr 50.000 pr år godkjent som samarbeidsprosjekt og skal trekkes fra før eiendomsskatten fordeles. Tilskuddet utgiftsføres som tilskudd til kulturformål i Aure kommunes budsjett.

⁷ Samarbeidskommunene har etter avtale gitt et årlig tilskudd til Tjeldbergodden Utvikling AS (TBU) på kr 530.000, hvorav kr 80.000 gjelder drift av Tjeldbergodden-gruppen. Tilskuddet utbetales av Aure kommune og trekkes fra eiendomsskatten før fordeling til de øvrige kommunene. Tilskuddet utgiftsføres som næringsstilskudd. Tilskuddet til TBU gis tom 2018, og skal etter den tid vurderes på nytt. Dette så vidt vites ikke er avklart. Velger foreløpig å føre opp beløpet. Dersom tilskuddet skal tas bort betyr det at hver av kommunene får kr 150.000 mer.

⁸ Etter at kommunenes særskilte utgifter er trukket fra fordeles resten på 3. (Dvs. at den like 1/3-delen som tilfaller hver kommune er identisk med Hitras del i tabellen foran.).

⁹ Her ligger også fellesutgiftene på kr 530.000 som føres av Aure.

Når det i statsbudsjettet sies at Stortinget har vedtatt at kommunene skal få **tilnærmet full** kompensasjon for bortfall av inntekter som følge av endringene i eiendomsskatteloven velger rådmannen foreløpig å tolke dette som **full** kompensasjon. Nærmere om hvordan dette blir håndtert er opplyst å komme i revidert nasjonalbudsjett for 2019.

I rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan legges det derfor inn full kompensasjon, og da uten fordeling mellom samarbeidskommunene da dette er forhold som ikke er regulert i avtalen om fordeling av eiendomsskatt.

5.1.2 Avgifter og betaling for tjenester

Salgs-/ leieinntekter, gebyrer og refusjoner er den tredje store inntektskilden kommunen har. Dette er inntekter som dekker en del av kommunes produksjonskostnader på det aktuelle området. Når produksjonskostnadene øker kan en forvente at tilhørende inntekter økes tilsvarende. Kommunestyret vedtar salgs- / leieinntekter og gebyrer som egen sak i forkant av behandlingen av budsjettet.

Prisen på mange kommunale tjenester beregnes etter prinsippet om **selvkost**. Det betyr at kommunen ikke kan kreve mer i betaling enn det koster kommunen å tilby tjenesten. Dette gjelder tjenester som vann- og avløp, renovasjon, slam, feietjenester (VARF-tjenester), plan- og byggesaksbehandling, kart og delingsforretning. For renovasjon er det et lovkrav om at selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes gebyrer. For de andre tjenestene er det ikke lovpålagt med full kostnadsdekning, men selvkost er gitt som øverste ramme for gebyrinntektene.

Selvkostprinsippet som finansieringsmetode betyr at en selvkostkalkyle ligger til grunn for hva en tjeneste kan prises med. Det finnes egne retningslinjer for å beregne selvkost for kommunale betalingstjenester. Det innebærer blant annet at kommunen må etterkalkulere de reelle kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene, for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunenes selvkost.

Selvkostprinsippet praktiseres over en tre- til femårsperiode. Det innebærer at et eventuelt overskudd innenfor en tjeneste fremføres til et senere år ved å avsette til selvkostfond. På den annen side må selvkostfondene brukes innen samme tidsramme. Investeringer i anleggsmidler kan ikke finansieres av selvkostfond.

Aure kommune praktiserer 100 % selvkost innen VARF-tjenestene. Når det gjelder plan- og byggesaksbehandling, kart og delingsforretning er forholdet at i plan- og byggesak dekkes omtrent 60 %, mens dekningsgraden innen kart og oppmåling ligger på ca. 50 %.

For andre tjenester vil det generelt være naturlig at satsene økes i samsvar med økningen i prisveksten. Dvs. at betalingssatsene for de fleste tjenester justeres for forventet prisstigning (deflatoren på 2,8 % legges til grunn).

For å kunne ha et oppdatert redskap for beregning av selvkost og tilhørende gebyrsatser for de ulike områdene, har Aure kommune med virkning fra budsjett 2016, inngått avtale med firma EnviDan Momentum AS. Dette firmaet leverer en regnemodel som i sin helhet kan benyttes som dokumentasjon på kommunens beregninger i forhold til selvkost.

Parallelt med budsjettforslaget legges det fram egen sak med forslag til justering av avgifter og betalingssatser. Forslaget bygger på følgende beregninger/forutsetninger (avgiftsbalansen):

Tabell 13 Avgiftsbalanse vann, avløp, avfallsbehandling, slam og feiing.

Tekst	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam	Feiing	Sum 2019
Direkte driftskostnader	5 560	1 817	5 158	1 118	960	14 613
Indirekte driftskostnader	480	285	475	225	-	1 465
Kalkulatoriske kapitalkostnader	3 600	730	5	-	-	4 335
Sum kostnader (gebyrgrunnlag)	9 640	2 832	5 638	1 343	960	20 413
Gebyrinntekter	-9 640	-2 760	-5 600	-1 700	-960	-20 660
Driftsresultat (avsetning/bruk av fond)	-	72	38	-357	-	-247
Kostnadsdekning i %	100,0	97,5	99,3	126,6	100,0	

For avløp og renovasjon balanseres utgiftene med bruk av fond i hht. selvkostprinsippet som nevnt foran, mens slam er kalkulert å gi overskudd som også balanseres mot selvkostfond. Pga store investeringer innen området vil de kommunale avgiftene øke betraktelig i årene framover, noe som nok vil føre til at Aure kommune rykker nedover på listen over de kommuner som har de laveste kommunale avgiftene.

5.1.3 Kalkulatoriske renter og avskrivninger

Kommunens tjenester innen vann, avløp, renovasjon, slam og feiing drives etter selvkostprinsippet – dvs at alle utgiftene dekkes av brukerne gjennom avgiftssystemet. Dette gjelder også kapitalkostnadene, og blir i den forbindelse benevnt *kalkulatoriske renter og avskrivninger*.

På ansvarsområde 9 i tallbudsjettet (finans) føres de kalkulatoriske kapitalkostnader som inntekt (interne rente-inntekter). Motpostene (utgift – samme beløp) finnes på budsjettet til enhet FDV Kommunalteknikk, og gjelder selvkosttjenestene under VARS-området (vann, avløp, renovasjon, slam). Derved synliggjøres hvor stor andel av kapitalkostnadene (renter og avdrag/avskrivninger) som skal belastes de enkelte tjenestene, og som er med å danne grunnlaget for beregning av betalingssatsene for disse tjenestene.

Grunnlaget for beregning av de kalkulatoriske kapitalkostnadene for 2019 og resten av perioden framskaffes i forbindelse med utregningen av avgiftssatsene for neste år. Kalkylene er beregnet i hht. retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Tabell 14 Grunnlag beregning selvkost – kalkulte kapitalkostnader

Kalkulatoriske kapitalkostnader					Alle tall i 1000 kr.	
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
-2 679	-3 228	-3 660	-4 430	-6 235	-6 815	-6 895

Nye prosjekt er lagt inn i beregningsgrunnlaget i hht. foreslåtte investeringsprosjekter (se kap 6.3 og Hovedoversikten i kap. 8.4). Grunnet store investeringer som kommer på vannforsyning og avløpsanlegg vil vann- og avløps-avgiftene øke vesentlig ut over forventet prisstigning for å ivareta selvkost på området. Det vises til egen sak for fastsetting av avgifts- og betalingssatser for 2019.

5.1.4 Egenkapital - fond

Som vist i tabellen nedenfor vil det ved utgangen av 2018 stå vel 90 mill. kroner på kommunens forskjellige fonds, hvorav 62 mill. kr på disposisjonsfondet. Av dette er 12,4 mill kr tenkt nytt til næringsformål. Å kunne disponere en «buffer» i denne størrelsesorden er meget positivt, og gjør oss i stand til å kunne øke egenfinansieringsgraden av investeringer, samt møte svingninger i inntekts- og utgiftsforutsetningene på en bedre måte. Samtidig er det viktig å tenke på dette som «engangspenger» som ikke kan brukes til varige driftstiltak.

I en tid der renteavkastning i bank har vært lavere enn inflasjonen, vil det for øvrig være en utfordring å plassere og/eller benytte den ledige kapitalen slik at verdien ikke forringes. Å betale ned på lån, og/eller finansiere deler av investeringsprosjekt med egenkapital, er et alternativ økonomer tilrår.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at kommunene over tid bør drive med et årlig netto driftsresultat (overskudd) på ca 1,75 %. Slike overskudd plasseres vanligvis i fond.

Kommunens disposisjonsfond er frie midler som kan benyttes til formål innen både drift og investering. Det er kommunestyret som vedtar bruk av disposisjonsfondet. Bruken av disposisjonsfondet blir helst fastsatt i forbindelse med det årlige budsjettet, men kommunestyret kan også bestemme bruk av disse midlene gjennom året ut over det som er vedtatt i opprinnelig budsjett. Samlet beholdning på disposisjonsfondet er pr. 31.12.2018 beregnet til vel 64 mill kroner. Vel 28 mill. kroner av disposisjonsfondet gjelder foreløpig «overskudd» av integrerings-/flyktningetilskuddet.

Med mange og store investeringsprosjekter framover - hvorav flere MÅ-prosjekt - er det naturlig å øke egenfinansieringsandelen, for slik å redusere låneopptak noe.

I årene 2019-2022 er det lagt opp til å benytte disposisjonsfondet til å finansiere investeringer tilsvarende 19,2 mill. kroner, samt 13,8 mill kroner fra ubundet investeringsfond som er anslått salgssum ved foreslått salg av kommunale boliger.

Bundne driftsfond er midler som er øremerket bestemte formål innen den enkelte enhet. Det er den enkelte enhet som vurderer bruk og avsetning av disse midlene til enhver tid. Øremerkede statlige eller fylkeskommunale midler som tilføres kommunen til bestemte formål, eksempelvis knyttet til barnehage, skole eller pleie/omsorg, vil ligge her. Videre vil tilskudd til bestemte prosjekt ligge under disse fondene. En andel av denne porteføljen er knyttet til selvkosttjenestene (VAR). Bruk og avsetning av disse fondene avstemmes mot årsregnskapet for VAR-områdene. Ved utgangen av 2018 vil det stå 22,7 mill. kroner på de bundne driftsfondene. Det er videre lagt opp til å bruke 2,1 millioner kroner av bundne driftsfond i årene 2019-2022, samtidig som der er foreslått å sette av 8,6 millioner kroner. Siden det begynner å "hope seg opp" store beløp på dette fondet vil rådmannen foreta en gjennomgang for å undersøke bruken av midlene.

Ubundne investeringsfond er frie midler som skal benyttes til investeringsformål. Det er kommunestyret som vedtar bruken av disse fondene.

Bundne investeringsfond er øremerkede midler som skal benyttes til bestemte/forutsatte investeringsformål. Det er kommunestyret som vedtar bruken av disse fondene. Det er den enkelte enhet som vurderer bruk og avsetning av disse midlene til enhver tid.

Nedenstående tabeller viser hvordan foreslått bruk slår ut på fondsbeholdningen i perioden med utgangspunkt i rådmannens forslag. Oversikten nedenfor gjelder sum avsetninger og forbruk både til investeringer og drift.

Tabell 15 Fondsbeholdning

Tekst	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	60 304	50 236	38 781	27 426	15 971	11 716
Disposisjonsfond - næringsformål	-	12 381	10 381	8 381	6 381	4 381
Bundne driftsfond	21 836	22 686	23 471	24 926	26 841	29 321
Ubundne investeringsfond	99	99	3 899	99	99	99
Bundne investeringsfond	3 551	3 551	3 551	3 551	3 551	3 551
Sum fond	85 790	88 953	80 083	64 383	52 843	49 068

Med de forutsetninger forslaget bygger på vil det stå igjen 11,7 mill kroner på disposisjonsfondet ved utgangen av 2022. I tillegg kommer også den delen av disposisjonsfondet som er koblet opp mot mer spesifikke næringsformål slik at det totalt vil stå 16 mill kroner på disposisjonsfondene. For interesserte kan det nevnes at dette utgjør vel 5% av driftsinntektene, noe som forøvrig er samme nivå som Trondheim kommune har lagt til grunn i sine økonomiske handlingsregler.

5.1.5 Finansinntekter

Finansinntekter i denne sammenheng er rente- og kapitalinntekter av kommunens fondsbeholdning og utbytte fra NEAS. Utbytte fra NEAS ble i 2017 på kr 795.000. Selv om det er beheftet med stor usikkerhet har en likevel valgt å inntektsføre utbytte fra NEAS i kommende ØP-periode med 0,8 mill kr årlig. Under finansinntekter føres også kommunens renteinntekter og netto renter på forvaltningslån, mens avdrag på forvaltningslån skal føres i investeringsbudsjettet. Finansinntektene justeres ned i takt med bruk av kommunens likvider/fonds.

5.2 Utgiftsforutsetningene

I dette kapitlet gjøres det rede for de utgiftsforutsetninger som ligger til grunn for rådmannens forslag til budsjett 2019 og økonomiplan 2019 - 2022.

5.2.1 Forutsetninger om arbeidsgiveravgift, pris- og lønnsvekst og pensjonspremie

Arbeidsgiveravgift

Avgiftssatsen for arbeidsgiveravgift har fom 2007 vært på 6,4 %.

Pris- og lønnsveksten

Pris- og lønnsveksten (deflatoren) i kommunesektoren er anslått til 2,8 % i 2019. Dvs. at lønnsveksten utgjør ca 3,25%, og prisveksten ca 1,7%.

Rådmannens forslag legger som vanlig opp til at kostnadene knyttet til lønnsoppgjøret kompenseres fullt ut. Årets lønnsoppgjør er ferdig, og kostnadene på tjenesteområdene er fordelt. For Aure kommunes vedkommende beregnes lønn for 2019 ut fra eksakt lønnsnivå pr 31.12.2018 (inkl. overheng), slik det legges inn i konsekvensjustert budsjett. Det betyr at lønnsøkningen for 2019 vil kunne beregnes med virkning fom. 1. mai (8/12-dels virkning).

Den forventede lønnsveksten settes av sentralt under finanskapitlet som en lønnsreservepost (tilleggsbevilgningspost). Posten er ment å dekke selve lønnsøkningen og økte utgifter til arbeidsgiveravgift og pensjon. Videre skal denne posten også dekke det årlige egenkapitaltilskuddet til KLP. I hht. gjeldende økonomireglement fordeler rådmannen avsatt lønnsreguleringspost på tjenesteområdene etter hvert som de ulike oppgjør er kjent.

Dette er en anslagspost da det er vanskelig å forutse virkningene av framtidige lønnsoppgjør. Ved å legge seg på de sentrale føringene har resultatene slått ut begge veier.

Følgende beregning er foretatt i forhold til lønnsreguleringsposten for 2019:

Tabell 16 Beregning av lønnsreserveposten

Tekst	Beløp
Grunnlag lønn (korr. for tariffoppgj. 2018)	192 000 000
Årsvirkning lokale forhandlinger 2018	-
Sentralt tillegg 2019 - 2,75 % (virkning 8 mnd.)	3 520 000
Pensjonspremie (15,2 %)	528 000
Arbeidsgiveravgift (6,4%)	259 000
Sum - virkning av tariffoppgjøret 2018/2019	4 307 000
Samlet virkning i %	2,75
Egenkapitaltilskudd KLP	1 300 000
Sum lønnsreguleringspost 2019	5 600 000

Pensjonskostnadene

Pensjonsberegningene er kompliserte, og inneholder mange elementer. Vesentlige elementer som påvirker resultatet er årslønnsveksten, beregningsforutsetninger om avkastning, og økningen i folketrygdens grunnbeløp (G), som slår ut på det som kalles reguleringspremien.

Forskjellen mellom beregnet/innbetalt pensjonspremie som legges inn i budsjettet, og årets netto pensjonskostnad (som kan beregnes nøyaktig først når året er omme), kalles premieavvik. Dette premieavviket føres enten i sin helhet i påfølgende regnskapsår eller kan avskrives over 7 år. Positive og negative premieavvik skal håndteres prinsipielt likt. Aure har vedtatt å føre premieavviket i sin helhet det påfølgende regnskapsår. Kommuner som har valgt å skyve framtidige pensjonskostnader framfor seg (amortisering av premieavvik), vil oppleve store utfordringer når pensjonskostnadene skal betales.

Siden regnskapsreglene ble endret for en del år siden har Kommune-Norge annen hvert år fått kunstig forbedrede netto driftsresultater fordi pensjonsregningen kommunene betaler er større enn utgiftene som føres i regnskapet, dvs. **positivt pensjonsavvik**. Regnskapsreglene er imidlertid slik at det positive pensjonsavviket må inndeckes året etter. Dvs **negativt premieavvik** som betyr at kommunene skal regnskapsføre mer enn de faktisk betalte inn i pensjonspremie det året. Etter hvert er det betydelige beløp som slik er i sving.

KLP krever et årlig egenkapitalinnskudd fra kommunene, slik at KLP's risikobærende evne opprettholdes. For 2018 er egenkapitaltilskuddet på 1,27 mill kr, mens det for 2019 er beregnet til 1,3 mill kr. Samme beregning legges til grunn for resten av økonomiplanperioden.

På bakgrunn av pensjonskassenes beregninger legger rådmannen følgende premiesatser (arbeidsgivers andel) til grunn i budsjetteringen:

Folkevalgte (KLP):	15,2 %
Sykepleiere (KLP):	15,2 %
Fellesordningen/øvrigt ansatte:	15,2 %
Lærere (SPK):	13,0 %

Tabell 17 Beregnede pensjonskostnader ¹⁰

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Premieavvik	-6 683	10 160	-4 736	-820	-	-	-	-	-
Nto pensjonskostnader	23 613	29 757	19 953	24 151	26 025	28 381	27 917	27 689	27 506

5.2.2 Forutsetninger om prisvekst

Anslått samlet lønns- og prisvekst (deflator) for kommunesektoren er anslått til 2,8 %, dvs. at prisvekstanslaget er på ca 1,7 %. Med unntak av de endringer som er justert i konsekvensjustert budsjett har det ikke vært gitt kompensasjon for prisvekst i kommunens budsjetter de siste årene. Dette betyr i realiteten et budsjettkutt for de kostnadsarter dette gjelder i størrelsesorden opp mot 2 millioner kroner hvert år. Dette kommer da i tillegg til de konkrete budsjettkuttene enhetene har gjennomført de senere år. Dvs. at enhetene, som et effektiviseringskrav, må dekke denne kostnadsendringen selv.

5.2.3 Forutsetninger om kapitalutgifter

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store utbyggingstiltak på flere områder. Betydelig økte inntekter i en periode, lavere rentekostnader og budsjettkutt, har bl.a. bidratt til at dette har latt seg gjennomføre. Samtidig er kommunens lånegjeld i ferd med å nå rekordhøyder, noe som fører til at kommunen er veldig sårbar og eksponert når rentenivået i landet begynner å stige til mer normale høyder. En del av kapitalutgiftene dekkes av gebyrer, husleie og rentekompensasjonsordning fra staten til bl.a. omsorgsboliger og skoler.

5.2.4 Forutsetninger om rente

Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvilken rente rådmannen legger til grunn for beregning av renteutgifter i perioden. Renteprognosen som er lagt til grunn for økonomiplanperioden er basert på Norges Banks referansebane for styringsrenten publisert i Pengepolitisk Rapport nr 2 i 2018. I budsjettet legger rådmannen i tillegg en margin på styringsrenten, basert på historisk utvikling.

Tabell 21 Budsjettert rentenivå - prosent

	2018	2019	2020	2021	2022
Budsjettert gjennomsnittlig rente investeringslån	2,20 %	2,10 %	2,50 %	2,75 %	3,00 %

Iflg kommunenes finansreglement skal minst 20 % av kommunenes lånegjeld være fastrentelån. Pr oktober 2018 var vel 30 % av kommunens lånemasse på fastlånsvilkår. Rådmannen vil forhandle om nye vilkår for fastrente på disse lånene. Innskuddsrenten er knyttet til 3 måneders NIBOR og vil derfor svinge noe. Det er i økonomiplanen tatt utgangspunkt i dagens rentenivå.

Når det gjelder plassering av ledig likviditet forutsetter finansreglementet at den finansielle risiko skal være minimal/lav, og beskriver hvordan plassering skal kunne foretas for å sikre dette. Siden kommunens ledige likviditet f.t. i sin helhet er plassert på bankinnskudd, er budsjettert rente for kommunenes bankinnskudd basert på vilkårene i dagens bankavtale.

5.2.5 Forutsetning om avdrag

Avdragene budsjetteres ut fra gjennomsnittlig avdragstid for kommunens lån på 30 år. For IKT-investeringer regnes det en nedbetalingstid på 5 år. Lånene tas opp som serielån.

5.2.6 Forutsetning om lånegjeld – nye låneopptak

Rådmannen foreslår å ta opp lån knyttet til investeringer for inntil 45 mill kroner i 2018 og 57,3 mill kroner i 2019. Samlet låneopptak fra 2018 tom 2022 er anslått til 208 mill kroner. Ca 70 % av investeringene gjelder ikke-rentable formål og må således dekkes av kommunekassa i sin helhet. Avdrag i perioden er beregnet til 90 mill kroner. Ser man totalt låneopptak i årene 2018-2022,

¹⁰ Sum pensjonskostnader i KLP og SPK.

fratrullet avdrag i perioden, vil lånegjelden øke med totalt ca 118 mill. kroner til vel 390 mill kroner ved utgangen av 2022.

For å forsøke å dempe lånebehovet i økonomiplanperioden, har rådmannen i sitt forslag lagt opp til bruk av fond (egenkapital) til finansiering av investeringer. Det foreslås at en i perioden 2018 - 2022 bruker hele 46,7 mill kroner fra fond til dekning av investeringer. Egenfinansieringen (fond og mva.kompensasjon) vil derved ligge på 25% i perioden.

Investeringer i kjøp av grunn til nærings- og boligformål er i prinsippet å regne som en forskottering fram til arealene selges (da tillagt kapital- og event. utbyggingskostnader). Usikkerhet knyttet til hvorvidt det foreligger konkrete planer om etableringer gjør at det ikke budsjetteres med salgsinntekter i økonomiplanperioden. Ved salg av kommunale nærings- og boligareal skal salgssummen brukes til nedbetaling av lån opptatt til erverv og event. opparbeidelse og framføring av kommunaltekniske anlegg.

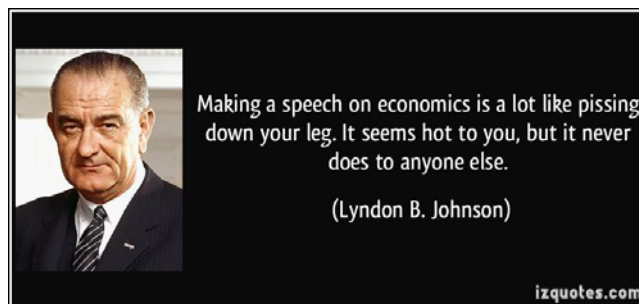
Kommunene har i hht EØS-avtaler ikke anledning til å «subsidiere» tomtepris ved salg av tomter til nærings- og boligformål.

Ved å øke lånegjelden som vist i kap. 6.3 vil kapitalkostnadene øke med vel 14 mill kr fra 2018 til 2022.

5.3 Handlingsrom

Ved å sammenstille anslaget på utviklingen i kommunens utgifter og inntekter får vi et anslag på kommunenes handlingsrom i perioden 2019 - 2022.

Når en konsekvens- og basisjusterer 2018-budsjettet, og tar hensyn til beregnede inntekter 2019 – 2022 og kapitalkostnader av løpende og nye lån av igangsatte/vedtatte prosjekt som vist foran, får en synliggjort grunnlaget for budsjettarbeidet (se siste linje i tabellen nedenfor). Dvs. at en viderefører dagens drift på dagens nivå, uten aktivitetsøkninger eller -reduksjoner, eller nye investeringer bortsett fra prosjekt vedtatt i revidert 2018-budsjett. Bortsett fra økte kapital- og driftskostnader som følge av nye investeringer og vedtak/føringer - er det ikke lagt opp til aktivitetsøkninger i tabellen som viser kommunens handlingsrom.

Tabell 19 Økonomisk handlingsrom

Sum endringer i perioden	2018	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2019	259 237	250 762	250 762	250 762	250 762
Konsekvensjustering lønn/sos.utg.	-	3 048	3 048	3 048	3 048
Øvrige konsekvensjusteringer ¹¹	-	6 520	6 584	7 603	6 314
Nto. finansutgifter ¹²	20 400	26 600	31 800	33 600	35 100
Sum felles finanser ¹³	4 393	6 552	2 845	359	-1 575
Sum utgifter - konsekvensjustert basisbudsjett 2019 ¹⁴	284 030	293 482	295 039	295 372	293 649
Sum skatt og rammetilskudd	-250 455	-255 166	-255 275	-249 788	-247 760
Skatt på eiendom bto ¹⁵	-35 461	-24 410	-20 900	-17 390	-13 890
Kompensasjon bortfall av eiendomsskatt (anslått)	-	-3 813	-7 323	-10 833	-14 343
Andre generelle statstilskudd (rentekompensasjonsordninger) ¹⁶	-13 994	-1 000	-900	-800	-700
Bruk/avsetning av fond	15 880	-300	-300	-300	-300
Sum inntekter	-284 030	-284 689	284 698	279 110	276 993
Sum underdekning/manglende finansiering	0	8 793	10 341	16 261	16 656

Foranstående tabell synliggjør kommunens utfordringer ved oppstarten av budsjettarbeidet høsten 2018. Tabellen viser hvor mye driftsnivået må ned i kroner. Som en ser er det to hovedårsaker til utfordringene; finansieringsutgiftene (renter og avdrag) øker brutto med nesten 15 mill kroner fra 2018 til 2022, mens inntektene reduseres med ca 9 mill kroner. Som om dette ikke er utfordringer nok - i perioden 2023-2025 blir siste rest av inndelingstilskuddet trukket inn. Da mister kommunen ytterligere 15 mill kroner i inntekter, og gapet som må dekkes inn øker tilsvarende. Selv om det virker fjernt, så er det faktisk ikke så mange årene siden budsjettarbeidet på høsten startet med positive handlingsrom.

5.3.1 Økonomiske handlingsregler og målsettinger

I ny kommunelov som ble vedtatt i sommer, § 14-2, er det nedfelt at kommunestyret skal vedta finansielle måletall for utviklingen av kommunenes økonomi. Handlingsreglene og målsettingen skal bidra til å sikre sunn kommuneøkonomi og trygge det finansielle grunnlaget for tjenestene kommunen har ansvar for å levere til innbyggerne.

I fjor høst - før den nye kommuneloven ble vedtatt - la rådmannen fram forslag om å innføre finansielle måletall med målsettinger - slik en var kjent med at den nye loven la opp til. Kommunestyret vedtok imidlertid å utsette saken, samtidig som rådmannen ble bedt om å utarbeide nytt økonomi- og finansreglement innen 1. halvår 2018. Pga at kommunen er inne i en periode med mange store og presserende oppgaver, og liten saksbehandlerkapasitet, har ikke rådmannen funnet det riktig å prioritere dette foran andre oppgaver ennå. Samtidig har jo kommunen faktisk både økonomi- og finansreglement som fungerer. I tillegg har rådmannen de senere år også presentert finansielle måletall når det gjelder kapital- og driftskostnadenes andel av de frie inntekter i budsjettheftet (som er et finansielt måletall).

¹¹ En vesentlig del av "utgiftsøkningen" fra 2018 henger sammen med reduserte inntekter som følge av nedtrappingen i flyktningetjenesten (som i flere år har gitt millionoverskudd).

¹² Med dagens investeringstakt viser beregningene at bto. kapitalkostnader øker med ca **15 mill kroner**.

¹³ Viser kapitalkostnader dekt over selvkost, eiendomsskatten til Hitra og Hemne samt avsetning lønnsrett.

¹⁴ Dette er summen av konsekvensjusteringer i forhold til 2018-budsjettet og går fram av tabellene for hver tjenesteenhet

¹⁵ Viser reduksjonen i eiendomsskatteinntektene, inkl. mob. gasskraftverk. Linja under viser forventet kompensasjon.

¹⁶ I 2018 er tilskuddet fra havbruksfondet inntektsført her, samtidig som det er avsatt på fond (se linja under).

Del 2

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan

6 RÅDMANNENS FORSLAG

6.1.1 Innledning

Aure kommunes sentrale oppgave er å være samfunnsbygger og en attraktiv og konkurransedyktig tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver. Ivaretagelsen av dette ansvaret skjer gjennom utstrakt delegering av ansvar og myndighet fra rådmannen til enhetslederne. Aure kommune har i dag 6 enheter fordelt på ulike tjenesteområder og støtteenheter.

Tjenesteenhetene og støtteenheterne yter tjenester som til dels er svært forskjellige. Til tross for disse ulikhetene er det imidlertid flere likheter knyttet til utfordringene tjenesteområdene står overfor. Rådmannen kan særlig trekke fram utfordringene som er felles for alle tjenesteområder:

- Forebygging og tidlig innsats
- Kvalitet
- Helhet og samordning
- Kompetanse
- Rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere
- Økonomistyring

Ambisjonene for driften av kommunen er å tilrettelegge for et tjenestetilbud som tilfredsstiller brukernes behov og samtidig bidrar til en større økonomisk handlefrihet for Aure kommune. Målsettingen for alle tjenesteområdene er å gi gode tjenester med vekt på kvalitet, tilgjengelighet og brukermedvirkning.

6.1.2 Økonomiske utfordringer og prioriteringer

Det overordnede målet er å sikre kommunens innbyggere et godt og stabilt tjenestetilbud både i kommende økonomiplanperiode, og i et mer langsiktig perspektiv.

En økonomi i balanse og stabile økonomiske rammebetingelser er grunnleggende for å kunne oppnå utvikling og forbedring av tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Dette innebærer blant annet å være i stand til å håndtere uforutsette hendelser som påvirker kommunens innteks- og utgiftsgrunnlag.

Å styre økonomien til kommunen innebærer å avveie ulike forhold for å oppnå mest mulig resultat for kommunes innbyggere gjennom en gjensidig dialog mellom politikere, innbyggere og rådmannen. I en periode med mer anstrengt økonomi blir det:

- ✓ Mer oppmerksomhet på om ressursene utnyttes effektivt.
- ✓ Spørsmål om tjenestetilbudet har en optimal sammensetning i forhold til vedtatte mål.
- ✓ Viktig å avklare forventninger om hva kommunen kan og skal levere.

Gjennom god kommunikasjon må kommunen sørge for at innbyggerne blir informert om hva de kan forvente av nivå og kvalitet på tjenestetilbudet, og hva de selv må håndtere i hverdagen.

Den langsiktige målsetting for budsjettarbeidet om å redusere driftsnivået står ved lag. Hvert år i planperioden skal driftsutgiftene tilpasses inntektene, i tillegg må driftsnivået trinnvis tilpasses det faktum i at inntektene fom. 2021 - og i løpet av 5 år - skal trappes ned med 25,1 mill 2019-kroner når inndelingstilskuddet faller bort. I tillegg er eiendomsskatten fra det mobile kraftverket er tatt ut av økonomiplana fom. 2019 (7,2 mill). Aure kommune mister også betydelige eiendomsskattekroner som følge av endringene i eiendomsskatteloven. Det er ennå ikke avklart hvordan den lovede

kompensasjonen vil slå ut. Rådmannen tar imidlertid sjansen på å føre opp fullkompensasjon i hele økonomiplanperioden.

Som vist i tabell 19 foran, "Handlingsrom", dekker ikke inntektene økningen i løpende driftsutgifter, bundne kostnader, og økte kapitalutgifter. Og dette misforholdet vokser mye i årene framover dersom det ikke tas tunge grep.

Det er derfor ikke rom for å dekke utgiftsøkninger innenfor dagens inntekter. Etter å ha konsekvensjustert 2018-budsjettet til 2019-nivå (basisbudsjett), ser en at kommunestyrets utfordring i forbindelse med budsjettarbeidet tvert imot er å dekke inn et **negativt handlingsrom på 8 mill kroner i 2019, stigende til 16,6 mill kr i 2022, og med ytterligere forverring fram til inndelings-tilskuddet er tatt bort i sin helhet i 2025.**

På bakgrunn av det som er nevnt foran ser en at det nå – etter å ha skjøvet utfordringene foran seg i flere år - må sterk lut til for å få **styring** på ressursbruken og full oppmerksomhet på å få en **bedre utnyttelse** av ressursene.

Heller ikke med det forslaget rådmannen her legger fram er en i havn når det gjelder innsparingsmålet. Dette pga at de gjenstående 15 mill kroner av inndelingstilskuddet vil bli trukket i perioden 2023 - 2025. Samtidig kan det se ut som det fortsatt gjenstår en del større ønskede investeringsprosjekter også etter 2021-2022. Arbeidet med å gjenvinne budsjettbalansen må derfor fortsette, og gjennomsyre de vurderinger og beslutninger som tas i årene framover.

I den situasjonen kommunen er oppe i kan det virke som et paradoks at det fremmes investeringsforslag i perioden som vil forverre situasjonen betraktelig. Tenker da ikke på selvkostprosjekter, men på investeringer som i sin helhet må dekkes over kommunekassa. Som vist i avsnitt nedenfor er det investeringer for betydelige beløp det gjelder, og som vil øke lånegjelden, kapital- og driftskostnadene. Rådmannen har imidlertid gjort et forsiktig forsøk på å spre prosjektene noe utover i tid, også til etter den forestående økonomiplanperioden. Samtidig er en kommet i en tvangssituasjon der det haster med å finne løsninger for en del prosjekt.

En annen utfordring en står ovenfor er om det er mulig - sett i forhold til kapasiteten det rås over - til å gjennomføre så mange prosjekter på så kort tid. Både her i Aure - og i andre kommuner - har en opplevd at appetitten er større enn magemålet. Begrensningene en opplever kan ligge i kommunens egen kapasitet - men også kapasiteten til entreprenører og håndverkere i Midt-Norge for tiden. Å ville for mye - og samtidig - er gjerne urasjonelt, og skaper forventninger som ikke oppfylles som ønsket.

I denne situasjonen – og ikke minst da - blir det viktig å fortsette arbeidet med effektivisering for å oppnå målet om styrking av den økonomiske balansen og for å møte forventet inntektsreduksjon også etter 2022. Dette bør skje gjennom fokus på:

- Effektiv utnyttelse av kommunens ressurser for å oppnå ønsket volum og kvalitet på tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.
- Effektiv fordeling av kommunens ressurser, slik at samlet måloppnåelse med hensyn på ulike brukere av kommunale tjenester blir størst mulig.
- Effektiv utnyttelse av kommunenes inntektpotensial og en kontinuerlig vurdering av forvaltningen av kommunenes finans- og realverdier.

Å bedre effektiviteten i utnyttelsen av kommunens ressurser innebærer å frambringe tjenester på en smartere måte enn tidligere. I dette ligger å vurdere hvor og hvordan tjenesteproduksjonen organiseres, ta i bruk ny teknologi og styrke samarbeidet, samordningen og samhandlingen mellom

aktører som jobber mot felles målgrupper. Det vil også bety at en må omplassere en del tjenester geografisk, noe som for enkelte brukere fører til transportmessige ulemper.

6.1.3 Prioriteringskriterier og strategier

Etter flere år med gode (ekstra-)inntekter har nykommunen Aure de siste par årene hatt krevende økonomiske budsjettutfordringer, men har ved en kombinasjon av budsjettkutt - og flaks når det gjelder finansområdet (bl.a. lav rente og gode skatteinntekter generelt i landet) - kommet ut i balanse regnskapsmessig.

Som beregnet og vist tidligere vil utfordringene eskalere betydelig både i kommende og de neste økonomiplanperioder. Dette gjelder utfordringer både i forhold til drift og investeringer, kommunens organisasjon og ansatte, og ikke minst utvikling av tjenestetilbudet. Kommunen må hele tiden arbeide for å tilpasse driftsnivået til inntektene.

Alle utfordringer er til for å løses. Det gjelder bare å velge mål samt strategier og konkret handling for å nå målet. Slik er det også med de utfordringer Aure står foran. De fleste kan la seg løse til det beste for innbyggerne og næringslivet ved i fellesskap å ta de nødvendige og riktige prioriteringer og valg, og ta konsekvensene av de valg som må gjøres.

Valg og prioriteringer må til

Når en skal vurdere kommunens tjenester og driftsnivå i budsjett- og kuttsammenheng er det naturlig å vektlegge følgende kriterier:

- Rene lovpålagte kommunale primæroppgaver prioriteres, herunder tiltak hvor kommunen har ansvar for liv og helse.
- Vanlige kost-/nyttebetraktninger skal legges til grunn. (Mest mulig tjeneste ut av hver krone, til tjenester det er mest behov for).
- Selvfinansierende prosjekter som ikke belaster nettorammene vurderes spesielt. Også her nyttes kostnad-/nyttebetraktninger, samt at det må tas hensyn til kommunens kapasitet til å få utført prosjektene.
- Oppsigelse av ansatte skal forsøkes unngått. Hvis nødvendig vurderes i stedet omplassering og naturlig avgang.
- Juridiske- og avtalerettslige forpliktelser oppfylles.
- Tiltak av vital interesse for kommunens utvikling/innbyggere.

Å sy sammen et budsjett er litt av en balansekunst

6.2 Rådmannens forslag til driftsrammer for tjenesteenhetene

Tabell 20 viser størrelsen på de **frie inntekter** det er beregnet kommunen vil få til disposisjon i økonomiplanperioden. Dette er det redegjort nærmere for i kap 5.1 foran i budsjettheftet. Når en trekker ut ekstraintektene i 2018 (Havbruksfond og siste året med e.skatt fra gasskraftverket - til sammen 19,96 mill kr) ser en at **de frie inntektene** øker med 5,1 mill kroner (2,2%) fra 2018 til 2019, for så å **falle resten av perioden**, ja faktisk helt fram til 2025. Eiendomsskatten (fra verker og bruk) sin usikre framtid har en valgt å tolke slik at det gis full kompensasjon for inntektsbortfallet, samtidig som kompensasjonstilskuddet forutsettes beholdt i sin helhet av Aure kommune.

Kapitalutgiftene øker i økonomiplanperioden med 15 mill kroner (vel 60 %). En del blir dekt over selvkostprosjektene, noe som er lagt inn som inntekt i driftsbudsjettet, mens resten dekkes ved kutt i driftsbudsjettene.

Først en tabell som viser kommunenes frie inntekter som er lagt til grunn i budsjettforslaget, fratrasket kapitalutgifter og medregnet bruk/avsetning til fond. En står da igjen med det beløpet som kan brukes til å drifte tjenestene. Siden inntektene reduseres, og kapitalkostnadene øker, ser en at beløpet som kan brukes til drift reduseres med vel ca 19 mill kroner i perioden. Dette gir da en indikasjon på kuttbehovet.

Tabell 20 Hovedoversikt netto inntekter til fordeling tjenesteenhetene 2019 - 2022

Alle beløp i 1000 kroner	Regnskap 2017	Revidert Bud 2018	Endring -18/-19	Økonomiplan			
				2019	2020	2021	2022
Frie disponible inntekter							
Skatt på inntekt og formue	-89 415	-91 404	436	-90 968	-90 716	-90 541	-90 536
Ordinært rammetilskudd	-152 892	-159 051	-5 147	-164 198	-164 559	-159 247	-157 224
Skatt på eiendom	-37 551	-35 461	11 051	-24 410	-20 900	-20 390	-16 890
Andre generelle statstilskudd ¹⁷	-1 848	-13 994	9 181	-4 813	-8 223	-11 633	-15 043
Sum frie disponible inntekter	-281 706	-299 910	15 521	-284 389	-284 398	-281 811	-279 693
Finansinntekter/finansutgifter							
Renteinntekter og utbytte	-2 368	-2 200		-2 000	-1 800	-1 700	-1 300
Renteutgifter og andre finansutg.	5 171	5 500	1 200	6 700	8 900	10 500	11 700
Avdrag på lån	16 792	17 100	1 800	18 900	22 000	24 200	25 000
Netto felles finanser	19 595	20 400	3 200	23 600	29 100	33 000	35 400
Avsetninger og bruk av avsetninger							
Til ubundne avsetninger	8 842	21 890	-21 890	-	300	-	-
Bruk av ubundne avsetninger ¹⁸	-	-6 010	-2 490	-8 500	-6 700	-6 300	-6 300
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-5 471						
Netto avsetninger	3 371	15 880	-26 870	-8 500	-6 400	-6 300	-6 300
Fordeling							
Overført til investeringsbudsjettet	1 188	1 273	-1 273	-	-	-	-
Til fordeling drift/avsetning	-257 552	-262 357	6 932	-269 289	-261 698	-255 111	-250 593
Sum drift (fra skjema 1B)	249 267	262 357	6 932	269 289	261 698	255 111	250 593
Merforbruk/mindreforbruk	-8 285	-	-	-	-	-	-

Rammer tjenesteområdene – rådmannens forslag

I neste tabell nedenfor vises de nettorammer som fremkommer for tjenesteenhetene etter de endringer som foreslås for å komme i mål med et budsjett i balanse. Utgangspunktet for endringene fremgår av de inntekts- og utgiftsforutsetningene som ligger til grunn for tjenesteområdenes rammer og som er nærmere beskrevet i kap 7.1 – 7.8, samt forslag til dekning av økte drifts- og kapitalkostnader som følge av forslag til nye investeringer i perioden.

¹⁷ I 2018 ligger Havbruksfondet og siste året med e.skatt fra gasskraftverket inne. De øvrige årene er det regnet med kompensasjon for redusert eiendomsskatt.

¹⁸ Bruk av fond gjelder i hovedsak finansiering av ekstra engangstiltak. Se eget oppsett.

Tabell 21 Rammer tjenesteområdene

Alle beløp i 1000 kroner

	Regnskap 2017	Revidert Bud 2018	Endring -18/-19	Økonomiplan			
				2019	2020	2021	2022
Netto pr. resultatenhet							
Utvikling og service	33 498	33 834	2 730	36 564	33 564	30 684	30 314
Skole og integrering	52 455	59 050	-46	59 004	57 815	56 844	55 264
Barnehage	21 945	25 030	784	25 814	24 950	24 900	24 900
Omsorg	73 092	77 238	85	77 323	76 996	76 996	76 996
Helse og familie	20 156	22 375	600	22 975	24 992	25 775	25 397
NAV	4 473	4 072	262	4 334	4 334	4 334	4 334
Plan og drift	34 374	35 365	-2 682	32 683	31 677	30 675	30 102
Næringsutvikling	2 601	2 273	2 229	4 502	4 809	4 809	4 809
Sum drift enheter	242 594	259 237	3 962	263 199	259 137	255 017	252 116
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-3 105	-3 660	2 668	(4 430)	(6 235)	(6 815)	(6 895)
Refusjoner fra kommuner	-12	-	-	-	-	-	-
Overføringer fra kommuner	-	-609	-	-609	-609	-609	-609
Overføringer til kommuner	9 701	7 260	-1 898	5 362	3 460	1 554	-
Overføringer til staten	25	-	-	-	-	-	-
Banktjenester, leasing PC-utstyr m.v.	32	129	38	167	145	164	181
Avsatt til lønnsøkning	-	-	5 600	5 600	5 800	5 800	5 800
Avsetning tap på fordringer	32	-	-	-	-	-	-
Sum felles finanser	6 673	3 120	2 970	6 090	2 561	94	-1 423
Sum drift (overføres skjema 1A)	249 267	262 357	6 932	269 289	261 698	255 111	250 593

Som en ser av tabellen foran styrkes enhetenes rammer samlet med 4 mill kr, pluss 5,6 mill kr avsatt til anslått lønnsøkning, dvs. til sammen 9,6 mill kroner fra 2018 til 2019 (3,7 %). Fra 2019 til 2022 foreslås det gjennomført kutt-tiltak for nær 11 mill kroner i enhetenes rammer.

6.2.1 Engangstiltak innarbeidet i budsjettet

Det dukker stadig opp enkelttiltak - utenom den daglige driften - som krever løsning. I budsjettet for 2018 ble det satt av 2,3 mill kr til slike tiltak. Budsjettmessig føres tiltakene under de respektive tjenesteenhetene.

Tabellen under viser hvilke tiltak som er tatt inn i rådmannens forslag for 2019 - 2022.

Tabell 22 Engangstiltak 2019-2022

Tekst	2019	2020	2021	2022
Digitalisering, arkiv	300	300	300	300
Kursing av ansatte	100	-	-	-
Digitalisering, telefoni	910	1 000	300	1 400
Erom og elektroniske arbeidslister	400	400	-	-
Interaktive tavler/smartboard - barnehagene	100	-	-	-
PC-skap - ABUS/Sør-Tustna skole	140	-	-	-
Sammenslåing av databaser legekantoret	50	-	-	-
Utskifting av utstyr på utelekeplass (barnehage)	50	50	-	-
Kommuneplan - samfunnsdel	50	250	-	-
Løft - vedlikehold kommunale veier	1 000	1 000	1 000	1 000
Løft - vedlikehold kommunale bygg	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum	6 100	6 000	4 600	5 700
Hvorav dekkes av fond	-6 000	-4 700	-4 300	-4 300

6.2.2 Kommunale tilskuddsordninger

Kommunen gir hvert år betydelige tilskudd og støtte til lag, organisasjoner og private. Noen er lovpålagte (merket lyseblå bakgrunn), mens andre er frivillige. Tilskuddsordningene finansieres i sin helhet over driftsbudsjettet.

Tabell 23

Tilskuddsordninger	2018	2019	2020	2021	2022
Kommunal andel mobildekning Gullstein	-	500			
Seniorpolitiske tiltak	230	230	230	230	230
Tilskudd kyrkjeleg fellesråd	3 246	3 246	3 246	3 246	3 246
Tilskudd trossamfunn	75	75	75	75	75
Disposisjonspost ordfører	4	4	4	4	4
Disposisjonspost formannskapet	250	100	100	100	100
Tilskudd til folkehøyskoleprosjektet	150	-	-	-	-
Etableringstilskudd ¹⁹	700	700	500	320	-
Tilskudd disp. av ungdomsrådet	5	5	5	5	5
Generelle kulturmidler	184	184	184	184	184
Tilskudd til barn og unge	68	68	68	68	68
Tilskudd til idrettsformål	255	255	255	255	255
Tilskudd private barnehager	4 050	4 150	4 150	4 150	4 150
Tilskudd frivillighetssentralen ²⁰	595	690	690	690	690
Tilskudd private veier ²¹	150	150	150	150	150
Tilskudd Landbruk Nordvest	-	-	-	-	-
Tilskudd til veterinærer	280	210	210	210	210
Tilskudd Norway Events ²²	450	-	-	-	-
Tilskudd Tjeldberodden Utvikling (TBU) ²³	450	450	450	450	450
Tilskudd Tjeldberoddengruppen (TBG)	80	80	80	80	80
Tilskudd Aure Næringsforening	600	-	-	-	-
Diverse tilskudd (VISIT Nordvest m.fl.)	330	330	330	330	330
Avsetning til lokalt næringsfond	250	250	250	250	250
Avsetning til næringsarbeid (bruk av disp. fond)	-	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum	12 122	13 677	12 977	12 797	12 477

Det vises til kommentarene nedenfor (fotnoter), og kommentarer i tilknytning den tjenesteenheten den respektive tilskottsordningen sorterer under.

¹⁹ Ordningen med tilskudd til ungdom som bygger/kjøper hus i kommunen ble tatt bort fom 2018. Tilskuddet gis i 5 år med årlig beløp på kr 20.000. Kommunen er derved bundet til å fullføre utbetalingene. Til sammen har tilskuddsordningen kostet kommunen 5,8 mill kroner.

²⁰ Av beløpet utgjør årlig statstilskudd kr 414.000.

²¹ Tilskuddet foreslås opprettholdt. Det er naturlig å se det i sammenheng med forslag til kutt i veibudsjettene.

²² Overlates til politisk vurdering da rådmannen anser seg inhabil.

²³ Dette er et fellesprosjekt med Hemne og Hitra finansiert av eiendomsskatten og med like stort beløp. Dvs at Aures nettoandel er kr 150.000. Hvorvidt ordningen skal fortsette etter 2018 må den interkommunale styringsgruppa komme tilbake til, men inntil det er avklart føres tilskuddsbeløpet opp.

6.3 Forslag til investeringer, finansiering og gjeldsutvikling

I dette avsnittet gis det en omtale av rådmannens forslag til investeringer i kommende fireårsperiode. Avsnittet inneholder også forslag til finansiering av investeringene og viser gjeldsutviklingen.

Aure kommune har de senere år gjennomført flere store utbyggingsprosjekter og bygd ut infrastruktur for betydelige beløp. Økonomisk slår dette ut i budsjettene ved at økte kapital- og driftsutgifter legger beslag på en stadig større andel av inntektene - siden inntektsveksten ikke står i forhold.

Til tross for dette er en kommet i en situasjon der flere nye utbyggingsoppgaver må finne en løsning - dvs. oppgaver som kommer i kategorien MÅ-oppgaver. Flere av disse er oppgaver det haster med å finne en løsning for. Dette gjelder bl.a. utfordringer knyttet til ny brannstasjon/hjelpemiddellager, ferdigstilling av lokaler for SFO ved Aure barne- og ungdomsskole, legekantor m.m. på Gullstein, ferdigstilling av ny vei til Tjeldbergodden Biopark. Også veioppgradering til Fætten industriområde er foreslått. I tillegg kommer flere ønskede prosjekt, om enn ikke alle kommer i samme kategori når det gjelder tidsfrister som de nevnte.

Som nevnt i foregående kapittel er det nærmest et paradoks å legge opp til så mange og store investeringer som det her gjøres, når det egentlig burde vært investeringspause. Dette har delvis sammenheng med at det må finnes en løsning på flere kritiske hasteoppgaver, og delvis for å imøtekomme en del ønsker som lenge har stått på prioritetslisten. Dersom kommunestyret finner at det er prosjekter på listene som kan vente, vil det bidra til å bedre den økonomiske situasjonen.

På denne bakgrunn foreslår rådmannen å investere for vel 220 mill kroner planperioden 2019 - 2022. Regner en med investeringsprosjekter startet i 2018 er en oppe i en samlet investeringsbeløp på omtrent 290 mill kroner over en femårsperiode. Av dette er omlag 206 mill. kroner kommune-kassefinansierte investeringer. De resterende investeringene (84 mill kr) er knyttet til vann, avløp, avfall, dvs selvkostprosjekter (på grønn bakgrunn i tabellen nedenfor).

Flere av prosjektene som er med i revidert budsjett 2018 vil videreføres og slutføres i 2019.

Som kjent bygger flesteparten av de beløp som føres opp i investeringsbudsjettet på til dels grove anslag. Først når detaljplanlegging er foretatt vil beløpene være bedre kvalitetsikret, og etter innhenting av anbud får en endelig svar på om en har truffet med beregningene.

Tabell 24 Investeringer og finansiering 2018 - 2022

Tekst	2018	2019	2020	2021	2022	Sum 2019-2022
Investering kommunekassen	60 644	63 742	26 920	30 120	23 000	143 782
Investering selvkost	6 210	18 575	40 000	19 000	-	77 575
Sum investeringer	66 854	82 317	66 920	49 120	23 000	221 357
Lån	-45 071	-57 322	-50 840	-35 920	-19 000	-163 082
Tilskudd/refusjoner						-
Momskompensasjon	-8 413	-9 995	-5 280	-6 000	-4 000	-25 275
Bruk av fond/avsetninger	-13 370	-15 000	-10 800	-7 200		-33 000
Sum finansiering	-66 854	-82 317	-66 920	-49 120	-23 000	-221 357

Detaljert oversikt over investeringsprosjektene er inntatt i Hovedoversikt over investeringer og finansiering bak i budsjettheftet.

Finansiering av investeringer

Av investeringene i planperioden (221 mill kroner) foreslås 163 mill kroner - eller 74 % - finansiert med lån, 25,3 mill kroner (11 %) momsrefusjon, og 33 mill kroner (15%) ved bruk av egenkapital (fond). Tabellene nedenfor viser utvikling i lånegjeld i perioden..

Tabell 25 Gjeldsutvikling investeringslån - Løpende priser

Investeringslån								
Tekst	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Løpende lån pr. 01.01.	214 695	296 140	299 972	291 451	319 422	357 844	386 684	398 404
Nye lån	95 963	20 098	8 271	45 071	57 322	50 840	35 920	19 000
Avdrag	-14 518	-16 266	-16 792	-17 100	-18 900	-22 000	-24 200	-25 000
Lån pr. 31.12.	296 140	299 972	291 451	319 422	357 844	386 684	398 404	392 404
Lån pr. innbygger	83 443	84 834	81 184	89 149	99 873	107 922	111 193	109 518

Når en også tar med lån til videreutlån får en oversikt over kommunenes totale låneportefølje:

Tabell 26 Sum lånegjeld - investeringslån og lån til videreutlån - Løpende priser

					Økonomiplan			
Tekst	2015	2016	2017	B 2018	B 2019	2020	2021	2022
Investeringslån	296 140	299 972	291 451	319 422	357 844	386 684	398 404	392 404
Lån til videreutlån	8 294	7 769	7 265	6 761	6 273	5 818	5 363	4 908
Lån pr. 31.12.	304 434	307 741	298 408	326 183	364 117	392 502	403 767	397 312
Uten nye låneopptak ²⁴					359 200	360 965	339 730	315 175

Under forutsetning av at investeringsplanen og låneopptak blir gjennomført i den takt som planlegges vil kommunegjelden nå en historisk topp ved årsskiftet 2021/2022. Gjeldsgraden - dvs lån i prosent av driftsinntektene - kommer da opp i ca 110 prosent. Dette fører Aure høyt på landsstatistikken, landsgjennomsnittet i 2017 var på 83,1 prosent.

Finansutgifter

Finanskostnadene har økt jevnt de senere årene, og forventes å gjøre et skikkelig hopp fra dagens nivå til 2022 (med 14 mill kroner, eller vel 60%). (Nye lån tas vanligvis opp på slutten av året.)

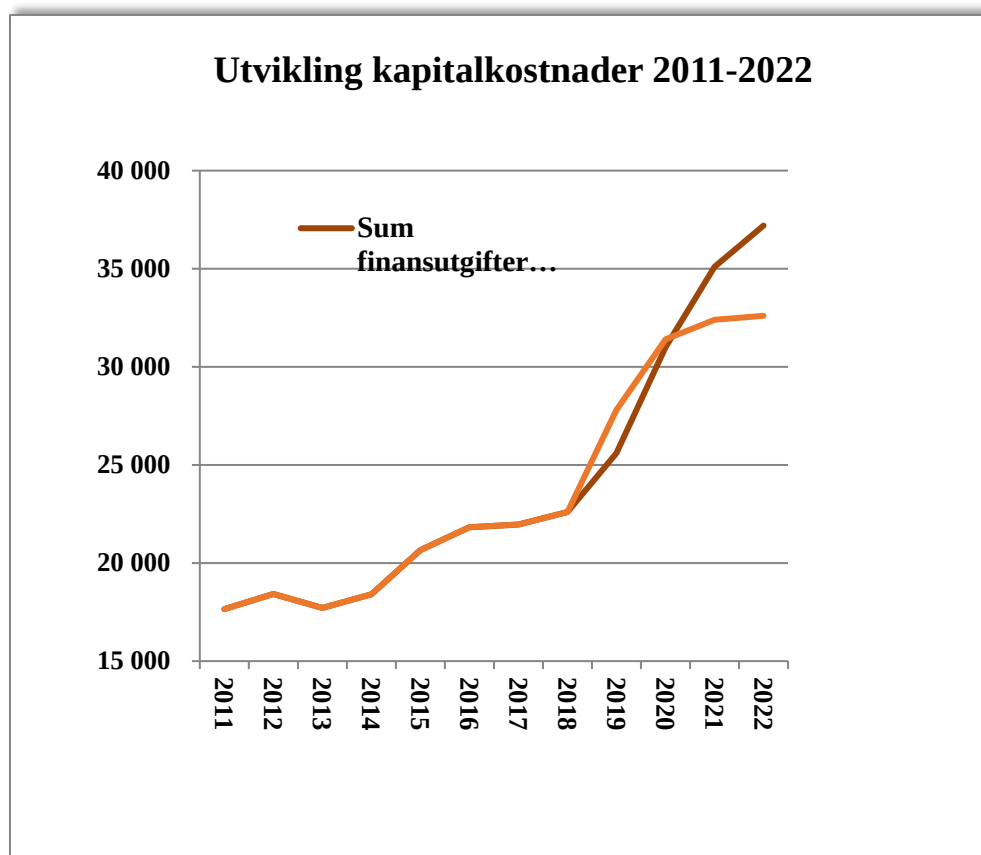
Tabell 27 - Utvikling finansutgifter på investeringslån - løpende priser

					Økonomiplan			
Investeringslån	2015	2016	2017	B 2018	B 2019	2020	2021	2022
Avdrag	14 518	16 266	16 792	17 100	18 900	22 000	24 200	25 000
Renter	6 140	5 554	5 171	5 500	6 700	8 900	10 500	11 700
Finansutgifter	20 658	21 820	21 963	22 600	25 600	30 900	34 700	36 700

Tabellen foran og grafen nedenfor viser en formidabel økning i kapitalkostnadene i årene framover, og anskueliggjør sammen med inntektsbortfall i samme tidsrom årsakene til de store utfordringer Aure kommune er på full fart inn i.

²⁴ Denne linja er tatt med for å vise utviklingen dersom det hadde blitt innført investeringsstopp fom 2019.

Mørkebrun stripe viser hvordan rådmannens investeringsforslag er beregnet å slå ut i forhold til økte kapitalkostnader. Den lysebrune stripen viser tilsvarende dersom det hadde blitt innført en foreløpig investeringsstopp fra kommende årsskifte.

6.3.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva som er igjen av driftsinntektene etter at alle driftsutgifter og netto finansutgifter er kostnadsført og er et mål på kommunens økonomiske handlefrihet. Økonomisk handlefrihet kan beskrives som kommunens evne til å ta på seg nye oppgaver eller utvide tjenestetilbudet uten å måtte redusere eksisterende tilbud.

Fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), er det anbefalt at netto driftsresultat over tid for kommunesektoren bør ligge på 1,75 % av driftsinntektene.

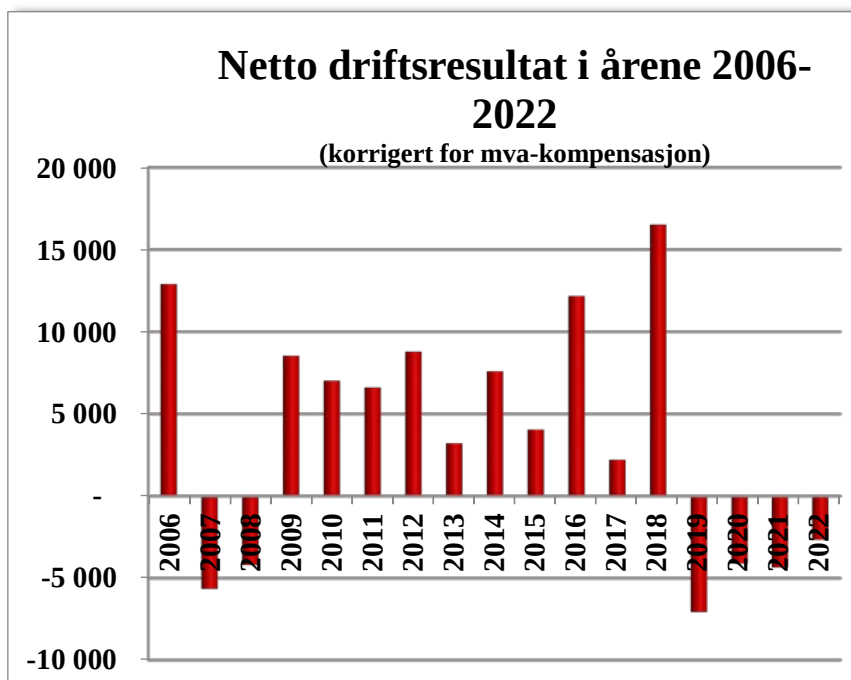
Nedenstående tabell og figur viser historisk utvikling, og framskrevet ut fra situasjonen med rådmannens forslag til budsjett. Mens dagens økonomiplan viste store negative driftsresultat i økonomiplanperioden, viser nedenstående tabell balanse i kommende økonomiplanperiode. Da forutsatt at de tiltak - eller tilsvarende tiltak - som rådmannens budsjettforslag legger opp til blir gjennomført.

Tabell 28

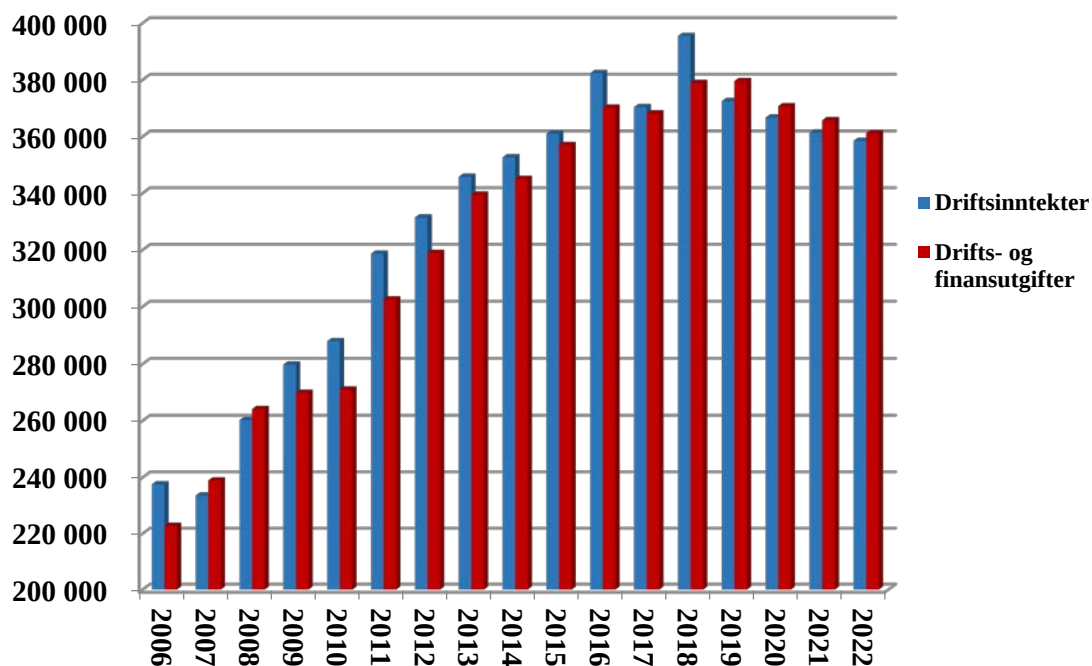
Tekst	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsinntekter	-345 845	352 702	-361 088	-382 411	-370 426	-395 484	-372 530	-366 710	-361 438	358 519
Drifts-/ finansutg	339 549	345 099	357 039	370 231	368 213	378 951	379 600	370 610	365 378	360 776
Nto dr.res. - korr	-6 296	-7 603	-4 049	-12 180	-2 213	-16 533	7 070	3 900	4 040	2 357
Nto dr.res i %		2,18	1,13	3,20	0,6	4,2	1,9	1,3	1,2	1,1

Fom. 2019 viser beregningene at Aure kommune vil komme ut med negative netto driftsresultat.

Det gode resultatet i 2018 må sees opp mot utbetalingen fra Havbruksfondet (12,4 mill kr) og ett ekstra år med eiendomsskatt fra det mobile gasskraftverket (7,2 mill kr).

Oversikt over driftsinntekter og drifts- og finansutgifter

7 BUDSJETTRAMMER TJENESTEOMRÅDENE

7.1 Tjenesteenhet utvikling og service

Beskrivelse av tjenesteområdet

Service og Utvikling er det nye navnet på sentral ledelse og fellesfunksjoner etter oppstart av ny administrativ organisering 1. oktober 2018. Enheten omfatter rådmann, lønn-, økonomi- og personalavdeling (LØP), IKT, servicekontor, kultur, næring, samt Skansen.

Kultur- og næringsarbeid har fram til 1. oktober vært organisert under enheten Kultur, plan og næring. I tråd med nylig vedtatt strategisk næringsplan skal kommunens næringsarbeid sortere under *Aure Vekst* og ledes av en næringssjef direkte underlagt rådmannen. Inntil dette er på plass vil næring organisasjonsmessig tilhøre Service og Utvikling.

En stor andel av enhetens oppgaver er å yte interne tjenester, råd og veiledning til hele organisasjonen. Innhold og omfang av slik stabs- og støttefunksjonene tilpasses enhetenes behov. En av de viktigste oppgavene er å følge opp og realisere de politiske målene vedtatt i kommuneplan og økonomiplan.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minustiltakene vises det til omtale etter tabellen og til Vedleggsheftet.

Tabell 29

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	33 802	33 802	33 802	33 802
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	(321)	(321)	(321)	(321)
Øvrige konsekvensjusteringer:				
1 Valg (Storingsvalg)	-	-	150	-
2 Valg (kommunevalg)	250	-	-	-
3 Nedtrapping av tilskudd til etablerere	-	(200)	(380)	(700)
4 Leasingavtale PC elever (5. 6. og 7. klasse)	50	150	250	250
5 Overlevering av eldre arkiv (på Tustna) til IKA	(100)	(100)	(100)	(100)
8 Bokprosjektet Jappe Ippes	(94)	(94)	(94)	(94)
9 Lisens Visma HS Pro	20	20	20	20
10 Lisens Visma Flyt Barnehage	48	48	48	48
11 Lisens KGV	24	24	24	24
12 Lisens Tradeshift Aksesspunkt	10	10	10	10
13 Lisens KF skjema / ephorte	24	24	24	24
14 Lisens Familia i fellespunkt	35	35	35	35
15 Økning kontingent Orkide og KS	130	130	130	130
16 Bruk av disposisjonskonto (overføres finans)	300	300	300	300
17 Bruk av disposisjonskonto (overføres finans)	150	150	150	150
18 Tilskudd Folkehøgskole	(150)	(150)	(150)	(150)
19 Økte kostnader med arbeidsgiverkontroll	40	40	40	40
20 Ny drift av Skansen (budsjettfeil)	341	341	341	341
B - Sum konsekvensjustering	757	407	477	7
C - Korrigert ramme (A+B)	34 559	34 209	34 279	33 809

Nye tiltak (+)				
1	Kjøp av tjenester, skatteoppkreving	360	360	360
2	IKT-løft (alle enheter)	2 200	1 400	300
3	Citrix og Microsoft RDS lisenser	300	300	300
4	FKB vedlikehold og drift	105	105	105
5	Nytt politisk utvalg (næringsstyre)	150	150	150
D - Sum nye tiltak (+)		3 115	2 315	1 215
Nye tiltak (-)				
1	Nedbemannning innen fellestjenester	-	(600)	(600)
2	Kutt i årsverk kultur - generelt (jfr. rapport)	-	(600)	(600)
3	Reduksjon Kjøp av tjenester fra andre, rådmann	(200)	(200)	(200)
4	Reduksjon Regionalt arkiv	(60)	(60)	(60)
5	Reduksjon Leasing av skrivere / kopimaskiner	(100)	(100)	(100)
6	Diverse kutt	(300)	(300)	(300)
7	Justere politisk struktur (hovedutv. pluss repr. i KST)	(150)	(150)	(150)
8	Kutt i tilskuddspost formannskap	(300)	(300)	(300)
9	Takseringsarbeid eiendomsskatt verker/bruk	-	(500)	(500)
10	Takseringsarbeid eiendomsskatt boliger	-	850	-
11	Effektiviseringskutt - årsverk (generelt kutt - fordeles enhetene)	-	(1 000)	(2 000)
E- Sum nye tiltak (-)		(1 110)	(2 960)	(4 810)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)		36 564	33 564	30 684

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

De fleste konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag. Unntakene er forslaget om frigjøring av ressurser knyttet til innføring av nytt sak- og arkivsystem og kompensasjon for lønnsjustering til kirken.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Alle plusstiltakene foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, og vurderes som realistiske og forsvarlige. Rådmannen ønsker å sette fart på den digitale satsingen og setter av 2,2 mill kr til spesifikke tiltak i 2019 samt ca 1,0 mill kr hvert år i økonomiplanperioden. Det er startet opp et arbeid som er forankret i store deler av organisasjonen og vi er i gang med å legge en IKT-strategi for kommunen. Dette er et viktig virkemiddel for å effektivisere tjenester og arbeidsprosesser med en stadig mer utfordrende kommuneøkonomi.

Alle minustiltak foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag og vurderes som realistiske og forsvarlige. Et av minustiltakene er å ta bort et hovedutvalg og redusere antall kommunestyre-representanter fra 21 til 19 medlemmer, dette for å finansiere det nye næringsutvalget. Dette må utredes nærmere og fremmes som egen politisk sak.

I tillegg inneholder det en fortsatt nedbemanning av enheten Utvikling og service, som i løpet av perioden 2018 til 2019 vil ha spart 2 årsverk etter budsjettvedtak desember 2017. Det foreslås å kutte ytterligere 3,0 årsverk i økonomiplanperioden. I tillegg foreslår rådmannen et uspesifisert effektiviseringskutt på 1,0 mill kr i 2020, 2 mill kr i 2021 og 3 mill kr i 2022. Dvs. et forventet bemanningskutt tilsvarende 6 mill kr fom 2022 (ca 10 årsverk). Dette forventes i all hovedsak å kunne tas ut på administrative stillinger.

Innføring av eiendomsskatt på privatboliger og fritidseiendommer fra og med 2021 krever en bevilgning på kr 850.000,- til takseringsarbeid i 2020.

7.2 Tjenesteenhet skole og integrering

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteenhet skole og integrering er det nye navnet på tjenesteenheten etter oppstart av ny administrativ organisering 1. oktober 2018., og omfatter nå:

Grunnskole:

Drives etter opplæringsloven. Enheten består av 5 grunnskoler, to av dem er skoler med ungdomstrinn. Skoleåret 2018/2019 er det 397 elever i grunnskolen i kommunen.

Voksenopplæring:

Ansvar for grunnskoleopplæring og spesialundervisnings for voksne etter opplæringsloven kap. 4A og undervisning i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven. Skoleåret 2018/2019 er det til sammen 47 elever i voksenopplæringen hvorav 26 er elever på grunnskoleopplæring for voksne.

Flyktningtjenesten:

- Bosettingskontor: Ansvar for bosetting og etablering samt dialog med sentrale myndigheter innenfor tjenesteområdet: 2,10 årsverk
- Introduksjonsordningen: 1,0 årsverk programrådgivere som administrerer introduksjonsprogrammet.

Elevtall og årsverk 2018/2019 (GSI, 01.10.18)

Skole	Antall elever	Årsverk ped. personale	Årsverk fagarb / assistent skole og SFO	Årsverk merkantilt personale	Årsverk administrasjon
Aure barne- og ungdomsskole	257	31,10	6,77	0,50	2,12
Leira	31	4,77	1,82	0,00	0,60
Nordlandet	25	3,70	2,46	0,00	0,60
Straumsvik	17	2,79	1,40	0,00	0,60
Sør-Tustna	67	11,70	1,03	0,20	1,00
Voksenopplæring	47	6,90	0,00	0,00	1,00

Elevtallsutvikling i grunnskolen:

2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
397	397	397	378	383	386

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og i Vedleggsheftet.

Tabell 30

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	58 935	58 935	58 935	58 935
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	-762	-762	-762	-762
Øvrige konsekvensjusteringer:				
1 Skole- og internatplass + assistent Tøndergård	(820)	(820)	(820)	(820)
2 Refusjoner skoleutgifter fosterhjemsplasserte elever	200	200	200	200
3 Nedtrapping norsktilskudd	900	1 883	1 902	1 902
4 Nedtrapping av integreringstilskuddet	4 428	7 735	10 062	11 235
5 Kutt i midlertidige stillinger AVOKS/intergrering	(1 131)	(2 707)	(3 383)	(3 654)
6 Nedtrapping utgifter (eks. lønn) integrering	(862)	(3 862)	(5 412)	(6 755)
7 Kommunens egenandel deltakelse i hovedprosjekt Nettverk Nordmøre	105	113	159	159
B - Sum konsekvensjustering	2 058	1 780	1 946	1 505
C - Korrigeret ramme (A+B)	60 993	60 715	60 881	60 440
Nye tiltak (+)				
1 Innkjøp av nye læremidler (jfr. ny læreplan)	-	500	1 000	1 000
D - Sum nye tiltak (+)	-	500	1 000	1 000
Nye tiltak (-)				
1 Reduksjon i stillinger (deling/spesped, m.m.)	(305)	(1 040)	(1 775)	(2 205)
2 Mindre midtskyss	(1 200)	(1 200)	(1 200)	(1 200)
3 Flytte elevene fra Leira til Sør-Tustna	-	-	(450)	(450)
4 Flytte elevene fra Straumsvik til Abus	(485)	(1 160)	(1 160)	(1 160)
5 Flytte elever fra Nordlandet til ABUS	-	-	(450)	(1 160)
E - Sum nye tiltak (-)	(1 990)	(3 400)	(5 035)	(6 175)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	59 003	57 815	56 846	55 265

Omtale av tiltak**Konsekvensjusteringer**

Alle konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag. Som en ser slår nedtrappingen av flyktningemottak/integrering ut med betydelige beløp både i form av mindre inntekt og reduserte utgifter. Når det gjelder årsverk, så ligger det kutt på 4,0 årsverk innen voksenopplæring og integrering i konsekvensjusteringen. I tillegg skal det spares 1,6 årsverk innen grunnskole i 2019, samt ytterligere kutt på ca 3,0 årsverk i økonomiplanperioden. Det er stopp i nye flyktninger til Aure og det legges opp til en nedskalering av ressursbruken på hele flyktningeområdet.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Plusstiltak foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, med unntak av økning av merkantil ressurs. Tiltak 2 og 3 foreslått fra enheten er med i samlesum for IKT-tiltak under Utvikling og service.

Alle minustiltak foreslått fra enhetene er tatt inn i rådmannens forslag og vurderes som realistiske og forsvarlige. Den kan nevnes at det foreslås store kutt innenfor skole og integreringsområdet for de kommende årene. Det legges opp til at midtskyss bortfaller i sin helhet i løpet av 4 års perioden.

Endringer i skolestrukturen vedtatt i budsjettvedtak 2017 er under gjennomføring. Flytting av elever fra Leira til Sør-Tustna skole er noe utsatt i påvente av vedtak på bygningsmessige tilpasninger.

Rådmannen foreslår på nytt å flytte elevene fra Nordlandet til Abus fra høsten 2021. Da er framskrevet elevtall gått ned til 15 elever for skoleåret 2021/22 og 13 elever i 2022/23. Det må gjennomføres en konsekvensutredning knyttet til dette forslaget, blant annet skyss og løsning for SFO i samarbeid med barnehagen på Nordlandet før og etter skoletid. Ressurser til SFO på Nordlandet ligger inne i hele økonomiplanperioden. Det er beregnet at dersom elevene ved Nordlandet overføres Abus i 2021/22 er det plass til disse elevene der og det vil ikke utløse flere klasser ved Abus.

7.3 Tjenesteenhet barnehage

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunen har *plikt til* å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser. Barn har rett til plass i barnehage i den kommunen de er bosatt. Lovfestet rett til barnehageplass gjelder for barn som fyller ett år senest innen 1.november det året det søkes om barnehageplass.

Aure kommune eier og driver 4 barnehager:

- Nordlandet barnehage
- Stemshaug barnehage
- Aure sentrumsbarnehage
- Steinhaugen barnehage

Enhetsleder er også kommunens barnehagemyndighet overfor de to private barnehagene:

- Straumsvik barnehage SA på Ertvågøya
- Trollberget familiebarnehage på Tustna.

Aure kommune har full barnehagedekning. Alle søkere til hovedopptak våren 2018 fikk tildelt plass ved den barnehagen de prioriterte. Utenom hovedopptak har vi også fortløpende opptak, det betyr at det tildeles plasser ved ledig kapasitet. Det kan være en utfordring å tilby plasser etter at de økonomiske rammene er satt og personalet fordelt. Full barnehagedekning innebærer at alle som har *rett til barnehageplass ved hovedopptak*, får tilbud om plass.

Fødselstallet har vært stabilt de tre siste årene, men ser ut til å bli noe lavere i 2018. Flere småbarnsfamilier har flyttet til kommunen det siste året, noe som betyr flere søkere til barnehagene. Særlig Steinhaugen barnehage har hatt merkbart økning i antall plasser på grunn av tilflytting.

Til sammen arbeider 42 personer ved barnehagene, fordelt på 39,1årsverk.

Antall barn i barnehagene:

2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19 pr.1.11.18
152 barn	152 barn	145 barn	150 barn	166 barn	163 barn

Antall fødte hjemmehørende i Aure:

2012	2013	2014	2015	2016	2017	Pr.1.11.2018
38 barn	31 barn	22 barn	34 barn	32 barn	30 barn	22 barn

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 31

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	24 375	24 375	24 375	24 375
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	1 264	1 264	1 264	1 264
Øvrige konsekvensjusteringer				
1 Digitale verktøy	-75	-75	-75	-75
2 Redusere tiltak for barn med ekstra behov	-	(264)	(264)	(264)
3 Ekstra ass. for barn med spes behov	350	-	-	-
4 Driftstilskudd priv. bhg.	100	100	100	100
B - Sum konsekvensjustering	1 639	1 025	1 025	1 025
C - Korrigert ramme (A+B)	26 014	25 400	25 400	25 400
Nye tiltak (+)				
1 Utskifting av utstyr på utelekeplassen	50	50	-	-
D - Sum nye tiltak (+)	50	50	-	-
Nye tiltak (-)				
1 Reduksjon i stillinger, 1 årsverk	(250)	(500)	(500)	(500)
E- Sum nye tiltak (-)	(250)	(500)	(500)	(500)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	25 814	24 950	24 900	24 900

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Minustiltak foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag og vurderes som realistisk og forsvarlig.

Bare et av plusstiltakene fra enheten er tatt med i rådmannens forslag. Rådmannen ser ikke at det er rom for å sette av ressurser til felles IKT-ressurs for barnehagene (0,10 årsverk). Det er heller ikke funnet rom for interaktive tavler/smart-board på enhetens budsjett, men dette dekkes av ressurser avsatt på Utvikling og service.

7.4 Tjenesteenhet omsorg

Beskrivelse av tjenesteområdet

Enhet omsorg er etter årets omorganisering slått sammen av de tidligere 3 enhetene innen sykehjem, hjemmetjeneste og habilitering og demensomsorg. Vi yter tjenester og tildeler vedtak etter individuell vurdering hovedsakelig iht pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl) og helse og omsorgstjenesteloven (hol). De forskjellige rettskravene til tjenestene for vårt felt er spesielt omtalt under kapittel 3 og 4 i helse- og omsorgstjenesteloven.

Enheten har ansvar for sykehjemsdrift, to produksjonskjøkken, døgnbasert øyeblikkelig hjelp (KAD) langtids-, korttids- og avlastningsplasser, omsorgsboliger med 24-timers bemanning for somatisk syke, demente og psykisk utviklingshemmede, samt hjemmesykepleie og praktisk bistand. I tillegg har enheten ansvar for formidling av boliger til pleie –og omsorgsformål, støttekontakter, dagsenter, dagtilbud for demente, fritidsassistentordning, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), demensteam, trygghetsalarmer og matombringing.

Antall årsverk og antall ansatte pr. 01.11.2018:

- Sykehjem og kjøkken: 29,3
- Hjemmetjenesten: 47,0
- Habilitering og demensomsorg: 35,0

Det er totalt 111,45 årsverk i enheten, fordelt på 171 ansatte.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 32

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	76 949	76 949	76 949	76 949
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	361	361	361	361
Øvrige konsekvensjusteringer:				
1 Tilskudd dagtilbud demente (statstilsk.) - Hab/demens	-	1 040	1 040	1 040
2 Redusert drift (tilsk. dagtilbud demente) - Hab/demens	-	(440)	(440)	(440)
3 Overføring bundet fond (dagtilb. dem.) - Hab/demens	-	(600)	(600)	(600)
6 Bortfall av refusjon fylkeskommunen (i v.g. skole) - Hab/demens	148	296	296	296
7 Redusert tilskudd ress.krev.brukere Hab&demens	750	750	750	750
8 Redusert tilskudd ress.krev.brukere hjemmetjenesten	230	230	230	230
9 Feilføring disp.post 2018, Ekstrahjelp Tustna oms.senter	50	50	50	50
10 Bortfall av TULT for en ansatt hj.tj.	168	168	168	168
11 Avviklet avlastning barn hj.tj., 1,88 årsverk inkl.sos.kostn.	(1 120)	(1 120)	(1 120)	(1 120)
12 Brukerbetaling Tustna sykehjem	1 125	1 125	1 125	1 125
13 Indeksregulering - salg av sykehjemsplasser	(150)	(150)	(150)	(150)
B - Sum konsekvensjustering	1 562	1 710	1 710	1 710
C - Korrigeret ramme (A+B)	78 511	78 659	78 659	78 659

Nye tiltak (+)				
1	40% stilling Skogan (enbruker), mulig konsekvensjust.	240	240	240
2	80% stilling hj.tj.nord (gj.snitt 1,3 årsverk økning siste år)	480	480	480
D - Sum nye tiltak (+)		720	720	720
Nye tiltak (-)				
1	Økte inntekter matsalg Aure sykehjem	-100	-100	-100
2	Økte inntekter matsalg Tustna omsorgssenter	-330	-330	-330
3	Redusert behov for medisinkjøp Tustna omsorgssenter	-125	-125	-125
4	Annet forbruksmateriell Tustna omsorgssenter	-70	-70	-70
5	Inventar og utstyr Tustna omsorgssenter	-30	-30	-30
6	Medisinsk utstyr Tustna omsorgssenter	-10	-10	-10
7	Kjøp av tjenester fra andre Tustna omsorgssenter	-30	-30	-30
8	Økt brukerbetaling Aure sykehjem	-400	-400	-400
9	Red.ekstravaktbudsj.Tustna omsorgssenter	-100	-100	-100
10	Red.50 % stilling kjøkkenassistent Aure	-214	-214	-214
11	Økt inntekt praktisk bistand, hjemmetj. sør	-25	-25	-25
12	Nedlegging av kjøkken - Tustna omsorgssenter	-475	-950	-950
E- Sum nye tiltak (-)		-1 909	-2 384	-2 384
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)		77 322	76 995	76 995

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag. I tillegg er det lagt til forventet inntekt fra indeksregulering på salg av sykehjemsplasser til Kristiansund kommune.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Alle minustiltakene foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, og vurderes som realistiske og forsvarlige.

Plusstiltakene nr. 1 og 2 er prioritert i rådmannens budsjettforslag. Dette gjelder nødvendig økning i ressursbruk/bemanning knyttet til 2 brukere på Skogan. I tillegg ønsker rådmannen å ta inn økning av grunnbemanning på 1,6 årsverk knyttet til stor økning i antall brukere siste årene. Ønske om økning i digital satsing er ivaretatt med budsjettert ressursbruk under enhet Utvikling og service.

7.5 Tjenesteenhet helse og familie

Beskrivelse av tjenesteområdet

Enheten omfatter barneverntjenesten, ergoterapitjenesten, folkehelsekoordinator, fysioterapitjenesten, helsestasjon/skolehelsetjeneste, jordmortjenesten, legetjenesten og tjenester for psykisk helse og rus.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 33

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	19 374	19 374	19 374	19 374
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	1 437	1 437	1 437	1 437
Øvrig konsekvensjustering:				
1 Nedtrapping - tilskudd til enslige mindreårige	1 340	4 109	5 648	5 648
2 Nedtrapping - kutt i drift	(232)	(983)	(1 739)	(2 117)
3 Økt tilskudd frivilligsentralen	95	95	95	95
4 Økte driftutgifter barneverntjenesten	1 500	1 500	1 500	1 500
5 Tidligere kutt lagt på Hefam felles	121	121	121	121
6 Endring drift legekantoret - egenandel/refusjoner	(1 080)	(1 080)	(1 080)	(1 080)
B - Sum konsekvensjustering	3 181	5 199	5 982	5 604
C - Korrigeret ramme (A+B)	22 555	24 573	25 356	24 978
Nye tiltak (+)				
1 økt stillingsressurs helsestasjonen	545	545	545	545
2 barnevernvakt	210	210	210	210
D - Sum nye tiltak (+)	755	755	755	755
Nye tiltak (-)				
1 redusert vikarbehov Gullstein	(35)	(35)	(35)	(35)
2 Kutt egoterapeutstilling (50 %)	(300)	(300)	(300)	(300)
E - Sum nye tiltak (-)	(335)	(335)	(335)	(335)
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	22 975	24 993	25 776	25 398

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag. Nedtrapping av flyktingemottak og derved bortfall av inntekter, fører til at utgiftene til flykningetjenesten/integrering slår ut med betydelige beløp (se også Tjenesteenhet skole integrering).

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Alle pluss- og minustiltakene bortsett fra plusstiltak på sammenslåing av databaser, foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, og vurderes som realistiske og forsvarlige. Tiltaket med sammenslåing av databaser er hensyntatt i fellestiltak IKT på enheten Utvikling og service.

7.6 Tjenesteenhet NAV

Beskrivelse av tjenesteområdet

NAV Aure er etablert som et likeverdig partnerskap mellom Aure kommune og Arbeids- og velferdsetaten (NAV) i Møre og Romsdal. Partssamarbeidet er beskrevet i samarbeidsavtale og utøves gjennom et lokalt styringsorgan representert ved rådmannen i Aure kommune og fylkesdirektøren i NAV Møre og Romsdal. NAV-kontoret har en felles enhetlig ledelse, dvs. én leder har det felles administrative og faglige ansvaret for både den kommunale og den statlige delen av virksomheten. Leder er ansatt i NAV Møre og Romsdal og lønnes statlig.

De tjenester som kontoret har ansvaret for kan sammenfattes til råd og veiledning på sosiale tjenester, arbeidsmarkedstjenester og trygdeytelser.

Kommunale tjenester	Lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen,- dvs. generell råd og veiledning ved økonomisk sosialhjelp, økonomi- og gjeldsrådgivning, forebyggende arbeid, rus, Husbankens låne- og tilskuddordninger som f.eks. bostøtte, startlån og boligtilskudd.
Statlige tjenester	Arbeids- og velferdsetatens tjenester som veiledning og oppfølging av arbeidssøkere og arbeidsgivere ved rekruttering og arbeidsformidling, oppfølging og bistand til sykemeldte, bistå og følge opp brukere som trenger hjelp i å beholde og/eller finne høvelig arbeid.
Ansatte	Kontoret har tildelt 2,45 årsverk kommunalt ansatte og 3,1 årsverk statlig ansatte.

Nærmere beskrivelse av tjenesteområdet, arbeidsoppgaver, bemanning, hovedutfordringer, og enhetens budsjettforslag med kommentarer er tatt inn i Vedleggsheftet.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og i Vedleggsheftet.

Tabell 34

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	4 072	4 072	4 072	4 072
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	112	112	112	112
Øvrige konsekvensjusteringer:	0	0	0	0
B - Sum konsekvensjustering	112	112	112	112
C - Korrigert ramme (A+B)	4 184	4 184	4 184	4 184
Nye tiltak (+)				
1 Bidrag livsopphold	150	150	150	150
D - Sum nye tiltak (+)	150	150	150	150
Nye tiltak (-)				
E - Sum nye tiltak (-)	0	0	0	0
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	4 334	4 334	4 334	4 334

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Konsekvensjustering foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Plusstiltak foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, og vurderes som realistisk og forsvarlig.

7.7 Tjenesteenhet plan og drift

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteenhet plan og drift er fra 1. oktober 2018 navnet på den nye tjenesteenheten som tidligere besto av enheten *Kultur, plan og næring* og enheten *Kommunalteknikk og eiendom*.

Etter omorganiseringen omfatter arbeidsområdet til den nye enheten: Plan og drift, Eiendom, Kommunalteknikk, Plan- og byggesaker, kart og oppmåling, landbruk, miljø og drift.

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018). For mer utfyllende omtale av de foreslåtte pluss- og minus-tiltakene vises det til omtale etter tabellen og under hvert enkelt tjenesteområde i Vedleggsheftet.

Tabell 35

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	31 232	31 232	31 232	31 232
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	-606	-606	-606	-606
Øvrige konsekvensjusteringer:				
1 Reguleringplan Kjeklia-sentrum (gangvei)	(120)	(120)	(120)	(120)
2 Tilskudd til veterinærtjenesten (jfr. avtale inngått sept. 2018)	50	50	50	50
3 Veterinærvakt - justert for økning i statstilskudd	(100)	(100)	(100)	(100)
4 Supplering av rekkverk, kommunale veier	(300)	(500)	(500)	(500)
5 Diverse trafiksikkerhetstiltak	15	15	15	15
6 Innkjøp av båtmotor (brannvern)	(40)	(40)	(40)	(40)
7 Inspeksjonskamera (feiring)	(40)	(40)	(40)	(40)
8 Navneskilt kommunale veier	-	(230)	(230)	(230)
9 Opplæring brannmannskaper	-	(500)	(500)	(500)
10 Arbeidstøy - brannvern	(250)	(250)	(250)	(250)
13 Tustna omsorgssenter, inntekter v omhjemling	(900)	(900)	(900)	(900)
14 Tapte leieinntekter Tustna gml kommunehus	235	235	235	235
15 Økte kostnader Ny brannstasjon og hjelpemiddellager drift og vedlikehold	170	340	340	340
16 Tapte leieinntekter Neasbygget.	345	345	345	345
18 Vedlikehold Neasbygget utover lønn	(135)	(135)	(135)	(135)
21 Bruk av disposisjonskonto naturforvaltning (overføres finans)	60	60	60	60
22 Bruk av disposisjonskonto brannvern (overføres finans)	32	32	32	32
23 Omorganisering av brannvernet - kjøp av tjenester	(110)	(110)	(110)	(110)
B - Sum konsekvensjustering	(1 694)	(2 454)	(2 454)	(2 454)
C - Korrigeret ramme (A+B)	29 538	28 778	28 778	28 778
Nye tiltak (+)				
1 Kommuneplan - samfunnsdel	50	250		
2 Løft - vedlikehold kommunale veier (engangstiltak/fond)	1 000	1 000	1 000	1 000
3 Løft - vedlikehold kommunale bygg (engangstiltak/fond)	3 000	3 000	3 000	3 000
D - Sum nye tiltak (+)	4 050	4 250	4 000	4 000
Nye tiltak (-)				
1 Flytting av elever fra Straumsvik skole til ABUS	(200)	(446)	(446)	(446)
2 Flytting av elever fra Leira skole til Sør-Tustna skole	-	-	(250)	(500)
3 Privatisering av kommunale veier (jfr. k.sak 66/17)	(400)	(600)	(800)	(800)
4 Diverse kutt	-300	-300	-300	-300
5 Flytte elever fra Nordlandet til ABUS	-	-	-300	-625
E - Sum nye tiltak (-)	-900	-1 346	-2 096	-2 671
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	32 688	31 682	30 682	30 107

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Alle konsekvensjusteringene som ble foreslått fra enheten er med i rådmannens budsjettforslag. I tillegg er det i pkt. 23 tatt inn en justering som følge av omorganisering av brannsamarbeidet. Dette skal gi en årlig besparelse på kr 110.000,- i forhold til dagens ordning.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Alle minustiltakene foreslått fra enheten er tatt inn i rådmannens forslag, og vurderes som realistiske og forsvarlige. Tiltaket med nedlegging av Leira skole er flyttet 1 år ut i planperioden. I tillegg foreslår rådmannen et ekstratiltak på diverse uspesifiserte kutt på rs kr 300.000,- samt at FDV-konsekvensen av flytting av elever fra Nordlandet skole til Abus er lagt inn fra og med 2021.

Av enhetens foreslåtte plusstiltak er 3 tiltak tatt inn. Enheten har satt i gang en omfattende kartlegging av vedlikeholdssituasjonen på egne bygg og anlegg. Så langt viser dette store utfordringer. Det er ikke mulig å ta inn alle foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden. Rådmannen foreslår derfor å sette av 3,0 mill kr årlig til nødvendig vedlikehold av kommunale bygg. Dette er midler som foreslås dekt av fond og kommer i tillegg til avsatte driftsmidler. Rådmannen ønsker en plan og en rapportering på dette gjennom året.

Enheten har kommet med forslag om salg av noen kommunale leiligheter. Dette kan gi en inntekt på ca 13,0 mill kr. Denne forventede inntekten er lagt inn som finansiering av investeringstiltak i perioden. I tillegg ønsker rådmannen å sette fokus på bruken og nytten av en del annen kommunal bygningsmasse med tanke på en effektivisering av arealbruken. Rådmannen ønsker en plan og en rapportering på dette gjennom året.

I tillegg foreslås også en ekstrabevilgning på 1,0 mill kr årlig i økonomiplanperioden til vedlikehold av kommunale veger - finansiert ved bruk av fond. Rådmannen foreslår også en reduksjon av antall km kommunal veg med tanke på innsparing på vegvedlikehold.

7.8 Tjenesteenhet næringsutvikling

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområde næringsutvikling ble vedtatt etablert i forbindelse med behandling av og vedtak om næringsplan for kommunen. Administrativt er tjenesteområdet plassert i stabsfunksjon direkte under rådmannen. Arbeidsoppgavene omfatter næringsutviklingsoppgaver inkl. forvaltning av virkemidler til dette, bl.a. næringsfond, rådgivning for nyetablerere, mens primærnæringene ligger under *Tjenesteenhet plan og drift*

Forslag til driftsbudsjett for perioden 2019-2022

Tabellen under viser rådmannens forslag til netto driftsramme for perioden 2019 – 2022 og forslag til hvordan tjenesteområdet skal tilpasse seg driftsrammene. Tabellen viser først samlet konsekvensjustering av budsjettet for 2018 (linje C). Deretter følger rådmannens forslag til nye tiltak og innsparinger/kutt (dvs. endringer i forhold til 2018).

Tabell 36

Netto driftsramme	2019	2020	2021	2022
Revidert budsjett 2018	2 023	2 023	2 023	2 023
A - Konsekvensjustering lønn (lønnsark)	629	629	629	629
Øvrige konsekvensjusteringer:				
1 Videre arbeid med næringsområder	(1 000)	(1 000)	(1 000)	(1 000)
2 Bruk av disposisjonsfond (overføres finans)	1 450	1 450	1 450	1 450
3 Tilskudd til Aure Næringsforum	(600)	(600)	(600)	(600)
4 Tilskudd til Norway Events	(450)	(450)	(450)	(450)
5 Lokalt næringsfond (k.sak 17/18)	250	250	250	250
6 Styrking av næringsarb. (jfr. strategisk næringsplan) reise, kurs m.v.	200	200	200	200
7 Tiltak - SNP (dekt av næringsfond)	2 000	2 000	2 000	2 000
B - Sum konsekvensjustering	2 479	2 479	2 479	2 479
C - Korrigert ramme (A+B)	4 502	4 502	4 502	4 502
Nye tiltak (+)				
4 Økt bemanning tilsvarende 50 % stilling		306	306	306
D - Sum nye tiltak (+)	-	306	306	306
Nye tiltak (-)				
E - Sum nye tiltak (-)	0	0	0	0
F - Sum justert ramme (C+D+E) (bud 2019)	4 502	4 808	4 808	4 808

Omtale av tiltak

Konsekvensjusteringer

Dagens budsjett omfatter 1,5 årsverk i tillegg til en del tilskuddsposter. I konsekvensjusteringen er det foreslått avsatt kr 250.000,- til lokalt næringsfond. Videre har rådmannen valgt å synliggjøre bruk av fond (Havbruksfondet) til næringstiltak med 2,0 mill kr pr år. Dette må konkretiseres når det nye næringsutvalget er operativt.

Kommentarer til nye tiltak (pluss og minus)

Plusstiltak gjelder oppbemanning av Aure utvikling med ½ årsverk i økonomiplanperioden slik at totale årsverk blir 2,0 i løpet av 2020.

8 HOVEDOVERSIKTER

8.1 Budsjettskjema 1A - Driftsbudsjett

Tabell 37

Alle beløp i 1000 kroner Faste 2019-tall	Regnskap 2017	Revidert Bud 2018	Økonomiplan			
			2019	2020	2021	2022
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-89 415	-91 404	-90 968	-90 716	-90 541	-90 536
Ordinært rammetilskudd	-152 892	-159 051	-164 198	-164 559	-159 247	-157 224
Skatt på eiendom	-37 551	-35 461	-24 410	-20 900	-20 390	-16 890
Andre generelle statstilskudd	-1 848	-13 994	-4 813	-8 223	-11 633	-15 043
Sum frie disponible inntekter	-281 706	-299 910	-284 389	-284 398	-281 811	-279 693
Finansinntekter/finansutgifter						
Renteinntekter og utbytte	-2 368	-2 200	-2 000	-1 800	-1 700	-1 300
Renteutgifter og andre finansutg.	5 171	5 500	6 700	8 900	10 500	11 700
Avdrag på lån	16 792	17 100	18 900	22 000	24 200	25 000
Netto felles finanser	19 595	20 400	23 600	29 100	33 000	35 400
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til ubundne avsetninger	8 842	21 890	-	300	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-	-6 010	-8 500	-6 700	-6 300	-6 300
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-5 471	-	-	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Bruk av likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	3 371	15 880	-8 500	-6 400	-6 300	-6 300
Fordeling						
Overført til investeringsbudsjettet	1 188	1 273	-	-	-	-
Til fordeling drift/avsetning	-257 552	-262 357	-269 289	-261 698	-255 111	-250 593
Sum drift (fra skjema 1B)	249 267	262 357	269 289	261 698	255 111	250 593
Merforbruk/mindreforbruk	-8 285	-	-	-	-	-

8.2 Budsjettskjema 1 B - Tjenestehetenes netto rammer

Alle beløp i 1000 kroner

Tabell 38	Regnskap	Revidert	Økonomiplan			
	2017	Bud 2018	2019	2020	2021	2022
Netto pr. resultatenehet						
Rådmann med fagstab	2 666	2 818	3 334	2 834	2 834	2 834
Økonomiavdelingen	3 357	3 838	4 233	4 583	3 733	3 733
Personalavdelingen	3 968	4 148	3 847	3 747	3 747	3 747
Servicekontor	4 059	4 374	3 942	3 342	3 342	3 342
IKT-avdelingen	5 891	5 715	7 847	7 747	6 747	7 847
Skansen/Innkjøpsamarbeidet m.v.	240	-121	524	524	524	524
Kirkelig fellesråd	3 417	3 619	3 619	3 619	3 619	3 619
Politisk virksomhet, inkludert revisjon	5 327	4 564	4 519	4 069	4 039	3 569
Kultur	4 573	4 879	4 699	4 099	4 099	4 099
Effektiviseringskutt - generelt	-	-	-	-1 000	-2 000	-3 000
Sum utvikling og service	33 498	33 834	36 564	33 564	30 684	30 314
Felles skole	7 572	6 870	4 774	4 547	4 358	3 928
Nordlandet skole	3 523	3 791	3 920	3 920	3 469	-
Aure barne- og ungdomsskole	27 548	29 393	29 124	31 301	31 301	34 061
Straumsvik skole	4 566	4 129	2 853	-	-	-
Leira barneskole	4 319	4 640	4 318	4 318	3 867	-
Sør-Tustna skole	9 120	10 004	10 126	10 126	10 126	13 993
Voksenopplæringen	1 539	2 746	4 517	3 924	3 267	2 996
Integrering	-5 732	-2 523	-628	-321	456	286
Sum skole og integrering	52 455	59 050	59 004	57 815	56 844	55 264
Felles barnehage	5 263	5 788	5 426	5 176	5 126	5 126
Nordlandet barnehage	4 071	4 492	4 759	4 759	4 759	4 759
Stemshaug barnehage	2 531	3 011	3 212	3 212	3 212	3 212
Aure sentrumsbarnehage	5 937	6 769	6 987	6 987	6 987	6 987
Steinhaugen barnehage	4 143	4 970	5 430	4 816	4 816	4 816
Sum barnehage	21 945	25 030	25 814	24 950	24 900	24 900
Hjemmetjeneste Nord	17 767	19 423	19 287	19 287	19 287	19 287
Hjemmetjeneste Sør	8 017	8 120	9 105	9 105	9 105	9 105
Habilitering og demens	8 857	9 133	10 277	10 425	10 425	10 425
Skogan boliger	3 355	3 592	3 924	3 924	3 924	3 924
Solbakken bokollektiv	10 700	11 743	11 421	11 421	11 421	11 421
Felles sykehjem	1 037	1 107	-	-	-	-
Aure sykehjem	13 653	14 625	15 059	15 059	15 059	15 059
Aure sykehjem - kjøkken	2 380	2 615	2 398	2 398	2 398	2 398
Tustna omsorgssenter	5 913	5 186	4 852	4 852	4 852	4 852
Tustna omsorgssenter - kjøkken	1 413	1 694	1 000	525	525	525
Sum omsorg	73 092	77 238	77 323	76 996	76 996	76 996
Felles helse og familie	2 987	2 185	2 869	2 869	2 869	2 869
Barnevernstjenester	5 249	5 921	5 966	5 966	5 966	5 966
Barnevernstjenester - enslige mindreårige	-4 373	-3 848	-3 286	-1 269	-486	-864
Helsestasjon	1 322	1 543	2 366	2 366	2 366	2 366
Jordmortjenesten	241	471	503	503	503	503
Legetjenester	9 941	11 145	10 204	10 204	10 204	10 204
Psykiatritjenester	2 444	2 335	2 083	2 083	2 083	2 083
Fysioterapitjenester	1 709	1 913	1 862	1 862	1 862	1 862
Ergoterapitjenester	636	710	408	408	408	408
Sum helse og familie	20 156	22 375	22 975	24 992	25 775	25 397
NAV	4 473	4 072	4 334	4 334	4 334	4 334
Sum NAV	4 473	4 072	4 334	4 334	4 334	4 334
FDV Eiendom	15 489	15 389	15 616	15 540	14 988	14 415
FDV Kommunalteknikk	14 754	15 451	13 219	12 089	11 889	11 889
Plan, byggsak, oppmåling, miljø	4 878	4 525	3 848	4 048	3 798	3 798
FDV Selvkost	-747	-	-	-	-	-
Sum plan og drift	34 374	35 365	32 683	31 677	30 675	30 102
Næringsutvikling	2 601	2 273	4 502	4 809	4 809	4 809
Sum næring	2 601	2 273	4 502	4 809	4 809	4 809
Sum drift enheter	242 594	259 237	263 199	259 137	255 017	252 116

Tabell 38 forts	Regnskap 2017	Revidert Bud 2018	Økonomiplan			
			2019	2020	2021	2022
Momskompensasjon investering/drift	-	-	-	-	-	-
Tilskudd						
Egenandel AFP						
Premieavvik pensjon						
For mye avsatte feriepengar						
Kalkulatoriske kapitalkostnader	-3 105	-3 660	(4 430)	(6 235)	(6 815)	(6 895)
Mottatte avdrag på utlån						
Refusjoner fra kommuner	-12	-	-	-	-	-
Overføringer fra kommuner		-609	-609	-609	-609	-609
Overføringer til kommuner	9 701	7 260	5 362	3 460	1 554	-
Overføringer til staten	25					
Overføring fra andre (private)						
Banktjenester, leasing PC-utstyr m.v.	32	129	167	145	164	181
Avsatt til lønnsøkning		-	5 600	5 800	5 800	5 800
Avsetning tap på fordringer	32					
Sum felles finanser	6 673	3 120	6 090	2 561	94	-1 423
Sum drift (overføres skjema 1A)	249 267	262 357	269 289	261 698	255 111	250 593

8.3 Hovedoversikt drift

Tabell 39

Alle beløp i 1000 kroner

	Regnskap 2017	Revidert Bud 2018	Økonomiplan			
			2019	2020	2021	2022
Driftsinntekter fordelt på art						
Brukerbetaling	-9 722	-13 606	-13 786	-13 786	-13 786	-13 786
Andre salgs- og leieinntekter	-36 985	-41 477	-43 185	-45 830	-47 030	-47 830
Overføringer med krav til motytelse	-34 344	-14 864	-13 409	-11 358	-11 339	-11 311
Rammetilskudd fra staten	-152 892	-159 051	-164 198	-164 559	-159 247	-157 224
Andre statlige overføringer	-35 831	-35 471	-19 374	-16 709	-16 253	-18 490
Andre overføringer	-3 014	-1 925	-1 177	-1 029	-1 029	-1 029
Skatt på inntekt og formue	-89 415	-91 404	-90 968	-90 716	-90 541	-90 536
Eiendomsskatt	-37 551	-35 461	-24 410	-20 900	-20 390	-16 890
A - sum driftsinntekter	-399 754	-393 259	-370 507	-364 887	-359 615	-357 096
Driftsutgifter fordelt på art						
Lønn (inkl. utgiftsgodtgjørelser)	208 143	202 072	200 207	193 922	191 088	189 021
Sosiale utgifter	38 642	44 671	43 530	42 835	42 493	42 212
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.p.	60 856	62 552	56 313	54 493	54 008	54 954
Kjøp av varer og tj. som erstatter komm.tj.prod.	24 304	23 591	22 146	22 366	21 516	21 566
Overføringer	40 233	26 825	34 188	29 478	24 257	20 125
Avskrivninger (kun regnskap)	19 706	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-1 999	-2 402	-2 402	-2 402	-2 402	-2 402
B - sum driftsutgifter	389 885	357 309	353 982	340 692	330 960	325 476
C - Brutto driftsresultat (overskudd) C=A-B	-9 869	-35 950	-16 525	-24 195	-28 655	-31 620
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 462	-2 200	-2 000	-1 800	-1 700	-1 300
Mottatte avdrag på utlån	-89	-25	-25	-25	-25	-25
Sum eksterne finansinntekter	-2 551	-2 225	-2 025	-1 825	-1 725	-1 325
Finansutgifter						
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 172	5 500	6 700	8 900	10 500	11 700
Avdragsutgifter	16 792	17 100	18 900	22 000	24 200	25 000
Utlån	110	20	20	20	20	20
Sum eksterne finansutgifter	22 074	22 620	25 620	30 920	34 720	36 720
D - Resultat ekst. finansieringstransaksjoner	19 523	20 395	23 595	29 095	32 995	35 395
Netto driftsresultat og regnskapsresultat						
Motpost avskrivninger (kun regnskap)	-19 706	-	-	-	-	-
E - Netto driftsresultat (overskudd) E=C-D	-10 052	-15 555	7 070	4 900	4 340	3 775
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	-5 471	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-3 578	-8 002	-8 500	-6 700	-6 300	-6 300
Bruk av bundne fond	-2 831	-1 246	-285	-598	-618	-633
Bruk av likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Sum bruk avsetninger	-11 880	-9 248	-8 785	-7 298	-6 918	-6 933
Overført til investeringsregnskapet	1 188	1 273				
Dekning av tidligere års regnskapsm. merforbruk	-	-				
Avsetninger til disposisjonsfond	8 887	21 935	45	345	45	45
Avsetninger til bundne fond	3 572	1 595	1 670	2 053	2 533	3 113
Avsetninger til likviditetsreserven	-	-				
Sum avsetninger	13 647	24 803	1 715	2 398	2 578	3 158
F - Resultat interne finanstransaksjoner	1 767	15 555	-7 070	-4 900	-4 340	-3 775
G - Regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) G=E-F	-8 285	-	-	-	-	-

8.4 Hovedoversikt investeringer og finansiering - budsjettskjema 2A og 2B

Tabell 40 Forslag til investeringer 2019 - 2022

Pr.nr.	Prosjekt (T)	Regnsk. 2017	Rev. bud 2018	Økonomiplan			
				2019	2020	2021	2022
10702	IT-ustyr, utskrifting		195				
11003	Orkide - diverse prosjekter	324	410	567	320	120	
11301	IKT-utstyr, elever	470					
	Serverrom - Aure rådhus			600			
	Utskifting av IPAD - politikere			125			
	Utskifting av lokale VDI-servere			150			
11602	Adm.bygg (Aure sentrum)	8 923	5 077				
11703	Oppgradering telefoni	482					
21401	SFO-bygg - ABUS	221	15 500				
21801	Ombygging Sør-Tustna skole				6 000	30 000	
21802	Nærmiljøanlegg Aure sentralbane - område øst		1 415				
	Ny barnehage - Aure sentrum						23 000
31401	Brannsikring - Tustna sykehjem	2 522					
31801	Legekontor/jordmor/hjemmetjeneste				19 200		
40803	Taftøy næringspark	101					
41401	Næringsareal - Fætten	70					
41701	Helseløype - Aure sentrum		900				
41702	Kjøp av 4 stk. leiligheter (Skoglund)		8 500				
41705	Ladestasjoner (kommunale bygg/anlegg)			2 500			
41706	Tilrettelegging/ervert for næringsvirksomhet	6 152					
41801	Boligbygging Aure sentrum - kjøp av grunn		1 600				
41803	Oppgradering av verkstedbygget, Aure sentrum			3 000			
61613	Brannstasjon/hjelpemiddellager			34 000			
61701	Biler til FDV-eiendom (vaktmestertjeneste), 3 stk.	757					
60701	Aure vassverk - div. utbedringer	1 007					
60901	Aure vannverk - nye kummer	146					
61105	Utbedring av hovednett spillvann - Tømmervåg	1 082	1 200				
61106	Rehab. av overvannsledning Aure sentrum			1 500			
61302	Hovedplan for avløp				1 000		
61403	Kommunal overtakelse av Sør-Tustna vassverk AL	386	500	4 000	16 000	4 000	
61504	Aure vassverk - tilførselsledn. Nedre Hjortåsen - Sykehjemsv.		400				
61603	Aure vassverk - høydebasseng Kjelklia	6 216	1 000				
61604	Aure vassverk - videref. Ledn.nett Rotneset/Klakken	845					
61605	Aure vassverk - sikring av tilførselsledn. Steingeita-Aurdalen		1 000	5 000	15 000	6 000	
61606	Meladalen vassverk - omlegging ledn.nett Romundset (Trøa)			125			
61607	Lesund vassverk - utskifting av sjøledn. Lesundstr.- Bugen			750			
61611	Rehabilitering av slamavskiller Nordheim	6		1 000			
61612	Rehabilitering av ledningsnett (avløp)				1 000		
61703	Oppgradering av Bjørndalen avfallsmottak		500				
61704	Nordlandet vassverk - ombygging til jernklordanlegg	153	1 000				
61801	Brannvern - vaskemaskin		270				
61802	Generell fornyelse av ledningsnett (vann)			2 000	4 000	6 000	
61804	ATV - drift vannverk		240				
61805	Bil - drift vannverk		200				
	Lekasjehåndteringsplan fra EDM			350			
	Fornyelse av brannnummer (selvkost vann)			3 000	3 000	3 000	
	Program - lekkasjesøk (IKT)			350			
	Vaktbil - vannverk			500			
	Lift (kom.tek og eiendom)			600			
71001	Vei - Tjeldbergodden Biopark	798	16 902				
71701	Brøytstikkesetter	676					
71702	Fætten industriområde - oppgradering vei m.v		500	17 200			
71801	Traktor		1 500				
71802	Strøsandlager - Kjelklia		4 145				
71803	Omlegging vei m.v., Aure sentrum		2 500	5 000			
71805	Oppgradering Bugavegen		1 400				
	Kantslåsmaskin				600		
	Veghøvel				450		
	Saltspreder				100		
	Tilhenger til traktor				250		
Sum		32 834	66 854	82 317	66 950	49 120	23 000

Tabell 41 Investeringer - finansiering

Budsjettskjema 2 A	Regnsk. 2017	Rev. bud 2018	Økonomiplan			
			2019	2020	2021	2022
Investeringsregnskapet						
Investeringer i anleggsmidler	32 834	66 854	82 317	66 920	49 120	23 000
Utlån, forskuttering og aksjer	1 188	1 273				
Avsetninger	384		13 800			
Avdrag på lån	504					
Årets finansierungsbehov	34 910	68 127	96 117	66 920	49 120	23 000
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	-21 904	-45 071	-57 322	-50 840	-35 920	-19 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-152		-13 800			
Tilskudd til investeringer (moms)	-4 512	-8 413	-9 995	-5 280	-6 000	-4 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-889					
Andre inntekter	-39	-	-	-	-	-
Sum ekstern finansiering	-27 496	-53 484	-81 117	-56 120	-41 920	-23 000
Overført fra driftsregnskapet	-1 187	-1 273			-	-
Bruk av avsetninger (fond)	-6 227	-13 370	-15 000	-10 800	-7 200	-
Sum finansiering	-34 910	-68 127	-96 117	-66 920	-49 120	-23 000
Udekket/udisponert	-	-	-	-	-	-

